

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 pettsor egyszeri hirdetése
 15 l. Közlemények sora 40 l.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Lareseink

larariuma egyre szűkül. Számuk egyre szaporodik... s ki tudná még ma megmondani, hogy mikor telik be, mikor telik meg teljesen a lararium?...
 A keresztény Larentaliák ünnepe, a Halottak napja közeledik.
 Emlékezzünk rájuk!...

Emlékezzünk azokra, akik életüket legszebb korukban értünk áldozták.

Ne tűrjük, hogy a harmadik évfordulón már gaz lepje sírhantjait; ne tűrjük, hogy sírjaik jelteleknek maradjanak...

Üljük meg e félistenek ünnepét méltóan!
 Hordjuk szeretetünk virágait sírjaikra, — ápoljuk azokat gyengéd kézzel!

Mindnyájunk laresei ök, akik távoltartották otthonunktól a pusztító ellenséget, s akik a béke áldásos idejében is örangyalaink lesznek...

Társadalmunkban — fenköltlelkű főispánunk, Bujanovics Gyuláné kezdeményezésére — mozgalom indult meg, melynek célja: hőrszaink

sírjainak gondozása s a Halottak ünnepén róluk való méltó megemlékezés.

Adakozzunk erre a célra. Közönségünk, mely mindig méltó volt önmagához, most sem hagyja meghallgatlanul kérésünket.

S bizonyosak vagyunk, hogy adományával lehetővé teszi, hogy a Halottak ünnepét az idén hőseinkhez méltó módon ültethjük meg a sírkertben, hol egy szép, nagy, hatalmas, vérükkel megtermékenyített boldog Magyarországról álmodoznak...

Vigyünk az idén a sírkertbe lelkiünk minden gyászát, minden lelkesedését s szent fogadalmát, hogy emléküket az örök idők végtelenségéig meg fogjuk tartani, meg fogjuk ünnepelni s meg fogjuk szentelni.

*

Kérjük a közönséget, hogy a sírok feldíszítésére s kivilágítására szükséges adományait Bujanovics Gyuláné főispánéhoz vagy lapunk szerkesztőségébe küldeni sziveskedjenek. Az adományok nyugtázására lapunk hasábjait rendelkezésre bocsátjuk.

□□□

Hadijövedelemadó-kivetés.

A hadijövedelemadó-kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromot okt. 2-ikától nyolc napra a város adóhivatalában közszemlére ki függesztették.

Hetvenhárom adóalany van felvéve a lajstromban, akiknek az 1915. évben 20,000 kor.-t meghaladó évi jövedelmük után hadiadót kell fizetniök.

A 73 adóalany jövedelme a javaslat szerint 2,942,703 korona 39 fillért tett ki, mely után 122,498 korona hadiadó esedékes.

Érdekes a statisztikai feldolgozása, illetve csoportosítása az adózóknak foglalkozás szerint.

Húszezer koronán felüli jövedelme volt a múlt esztendőben Eperjesen 2 magánzó, 3 értelmiségi osztályhoz tartozó, 14 gazdálkodó, 35 kereskedő, 5 mészáros, illetve hentes, 5 korcsmáros, 1 iparos, 8 vállalkozó (hadseregszállító).

E számok beszédebbek mindennél. E számok legjobban beszélnek, s legjobban világítják meg a drágaság okát, amely egyébként köztudomású.

Érdekes egyébként annak a megállapítása, hogy ezt a jövedelmet az adóalanyok par excellence készpénzből, illetve fizetésből élő tisztviselő-városban szereztek, tehát azoktól az egyénektől, akiknek a háború csak sok-sok munkát s keserűséget és nélkülözést hozott.

Az adójavaslatok tárgyalása okt. 11-ikén kezdődik s 18-ikán ér véget.

□□□

TÁRCA.

KeFe Gottfried.

... Részlet ...
 egy kisdéd-
 koromban írt
 szindarabból.
 Szereplők: KeFe Gottfried, szini zsen
 Korposdyné
 Csernyeyné
 Vezekényiné
 Hölgyek
 Két macska és a hangja.
 KEFE (drámai arckifejezéssel végigméri a hölgyeket): Nem csókolom a kezöket!
 TÖBBEN: Hogy mondja? Ez a legújabb köszönés??
 KEFE (határozottan): Nem csókolom a kezöket!
 HÖLGYEK (megütözve): No hallja, ez mégis különös! És miért nem?
 KEFE (tenyérvizkedtető komisszággal): Utálom a rizsport — az önök keze pedig egytől-egyig pudes!
 KORPOSDYNÉ: Nohát ez hallatlan merészség! Ez megtorlást kíván. Hölgyeim — a nyomban ítélő törvényszéket megalakítom. Mit érdemel az a bűnös, ki a hölgyek évszázados tiszteletét, a kézcsókot meg meri tagadni?
 HANGOK: Bojkott, bojkott!!!

KORPOSDYNÉ: Nekem volna egy szerény indítványom. (HÖLGYEK: Halljuk, halljuk!) Indítványozom, hogy a vádlott a legünnepélyesebben kérjen bocsánatot olyan módon, hogy háromszor sorra járván, mindnyájunk kezét 1 — összesen tehát 3—3 — kifogástalan kézcsókkal illesse.

HÖLGYEK (taps, ujjongás): Helyes, helyes. Éljen az elnök!

KORPOSDYNÉ (Keféhez): Nos, vádlott, megértette?! KEFE (lesújtva): Meg.

KORPOSDYNÉ: A korposdi hölgyek rögtönítélő törvényszékének határozata folytán tehát felszólítom vádlottat kiszabott büntetésének azonnali megkezdésére, és pedig: vétsége felett sajnálatát fejezve ki, vezekeljen személyenkint 3 azaz három hamisítatlan kézcsókkal!

KEFE (megtörten): Belenyugszom. (Sorra csókolja a hölgyek kezét s mikor már harmadszor is körüljárva az utolsóhoz közeledik, arcizmainak küzdelmén látszik, hogy alig bírja leküzdeni a nevetést. Mikor harmadik körútját befejezi, irtóztat, görcsös kacagásban tör ki.)

HÖLGYEK: értelmetlenül, zavartan nézik.

KORPOSDYNÉ (szigorúan): De mi ez? Talán megörült? Akkor azonnal mentőket hivatok.

KEFE (verejtékezve, fuldokolva szóhoz jut): Köszönöm hölgyeim! (haha). Köszönöm (brühühü). Az úkapám harmónikás (brihihi) rojtos (röhög) tükrös (majd megfúl a kacagástól) csizmája sarkának egyetlen erekleje gyanánt (kitör) rámmaradt patkószerére esküszöm, hogy... (jaj, megrepedek!) esküszöm szóban és ha tetszik, írásban, esküszöm, hogy ezt akartam. Ezt akartam, hölgyeim, hogy ezt az epedő, repedő cserepes ajkamat mindenikök kezecskéjéhez legalább kétszer hozzátapasszam! Köszönöm hölgyeim, nem győzöm eleget köszönni!

HÖLGYEK (bosszankodva, nevetve): Tolvaj! Csibész! Akasztófavirág! Kötnivaló!

KEFE (az utolsó díszítő jelzőt örömmel megragadva): Kötnivaló? és milyen színű? kezit csókolok, milyen színű?

KORPOSDYNÉ: De már megint, mi akar ez lenni?

KEFE: Kérem, azt méltóztattak mondani, hogy kötnivaló! Kérem, a legújabb divat szerint, ami

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
 KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENÓNÉ

Ravaruszkai emlékeimből.

Írta: **Behárfalvi Urbán István.**

II. Született egyszer egy szőke leány.

Senki sem tudta, hogy mely sebből vérzik a kapitány szíve, pedig de tantaluszi kínokat állott ki életében!

Most, hogy hallotta bajtársainak halálhőrgését, látta vonaglásukat és átélte azokat az izgalmakat, melyekről csak egy haláltraítélnék lehet fogalma, föltette magában, hogy végre is szakít halálosan fájdalmas emlékeivel, melyek oly mély barázdákat szántottak arcán a keserűség vésőjével, és megbocsájt még annak a nyúl szívű Scillának is, ki Xantippa és Becsali Vörös Cyklópa démoni befolyására megásta karrierének a sírját. Megásta pedig azzal, hogy hamisan és a leg-agyafurttabb módon bevádolta őt parancsnokságánál...

Estefelé vége lett az ütközetnek; hátrább szorult az ellenség.

Míg valami betevőfalatot hoz a tábori szakács, addig rózsaszínű lapokat írnak a tisztek s a honvédek és azokon küldik az aggódó feleségnek, az imádkozó anyának, a szerető testvérnek, az epedő jegyesnek a legmelegebb üdvözlöt a táborból, a legforróbb csókjaikat az orosz határról.

A kapitány úr is ír, de kivételesen halál-sápadt fehér papíron jár ma tintaceruzája.

Odasompolyog, ahol levélszótte szemfedőként hajolnak az erdei cserjék buja lombjai a hazaszeretet véres áldozataira, odalopózik, mert ez a keret felel meg ma az ő lelki állapotának.

Kiönti vérző szívének fájdalmait, sértett önértetének keserűségét; gyöngéd szemrehányást tesz hamis vádlóinak, de meg is bocsát nekik, hogy megnyílják előtte az Ég kapuja, ha a hősök halálával kellene kimulnia.

Scilla!

Ismerem magát, Scilla! Kezdi siralmait a kapitány. Szalmakalapban jött, emlékszem. Hadnagy voltam akkor. A fenyőfák alatt gyűlt szerelemre. Pedig Jóska volt úgy-e, Scilla?

... Ahá, tudom... Szt Mihály havának elején vendégek voltak a háznál. Emlékszem, vacsora után átment az ebédőn és ajtócsukáskor lopva rám mosolygott. Úgy-e, Scilla?... S másnap?... Szinte hibetetlen. Talán nem is igaz; hátha csak álmodtam!... Persze, hogy úgy tűnik fel most

kötnivaló, az — nyakkendő. Hát kérem milyen színű? És higgyék el hölgyeim, nem is bánom, ha nyakkendőnek tartanak, ilyen szép nyakak bármelyikére szívesen felkötém magam.

HÖLGYEK engesztelődöttek kacagnak.

CSERNYEYNÉ: Na hallja, magával okos embernek nem lehet szóba állani.

KEFE (engesztelve): Velem, nagyságos asszonyom? Hisz én jó tisz fiucta vadot ő! Vejem aztat lyehet cinájni, amit atarnat-ő. És én is aztat cinálom a nadszadosz nénitettej, amit atarnat...

CSERNYEYNÉ: No ha magával azt lehet csinálni, amit akarnak, hát mi azt akarjuk, hogy énekeljen egy kuplét!

HÖLGYEK: Helyes! Halljuk, halljuk!

KEFE (siránkozva, megszorulva): Nem tudot! Bizon Istenke nem tudot ő... Neem tudoot!...

CSERNYEYNÉ: Mit? Nem tud? Egy magyar színésznek, egy magyar komikusnak mindent kell tudni.

KEFE (pózzal): Bocsánatot, nagys. asszonyom! egy magyar színésznek, egy magyar komikusnak nem kell mindent tudni!!

HÖLGYEK: Például mit?

KEFE (drámai póz, várakoztató arckifejezés): Például — fizetni!! (Derültség.)

CSERNYEYNÉ: No helyes, a fizetést elengedjük, a kuplét ellenben követeljük.

KEFE (szabódik): Most nagyon rekedt vagyok. Talán máskor. Máskor inkább kettőt.

nekem, mintha csak álom lett volna, édes álom az emberi gyarlóság éjszakájában, melyből gyászos reggelre ébredtem!...

— «Oly szép volt tegnap, hogy meg tudtam volna csókolni. Talán puderozta magát?» — mondotta másnap és oly édesen kacagott hozzá, mint egy ártatlan kis gyerek, ami oly jól illett szőke bajszkájához.

De én még akkor sem szerettem magát, Scilla, mert szívemre neheztedek Xantippának érzelmektől áradó szavai s szinte most is hallom remegő hangját, érzem forró leheletét:

— Hisz én nagyon szeretem, — melyre elhagytam Keresztessy Ekla jegyesemet is.

Multak a napok. Oly sebesen rohantak, mintha a szél seperne volna tovább őket és egyszer történt, hogy amikor asztalnál ült a sasszemű bácsika is és nekem maga mellett volt a helyem, akkor, tudja a kánya, hogy nem, de úgy éreztem, mintha elektromos szikrák csalt volna ki térdemből valami az asztal alá rejtett titkos batteria. Idegesen elrántottam térdemet, de már késő volt: a villám lecsapott cipőmön keresztül és földhöz nyomta lábamat... Majd felkiáltottam tyúkszemokozta fájdalommban, de zsindey volt a házon, jobbnak találtam hát mindent magamba szorítani és ami már belém nem fért, azt is halk szisszenésbe fojtottam.

Alig tudtam kihúzni a lábamat, oly erős volt az áram. Jaj-jaj, még most is fáj, ha rá gondolok. De hát Uram-Istenem, maga csak nem tehet róla, hogy az elektromos áramnak oly ellenállhatatlan ereje van; nem igaz, Scilla? Ez már a természet hibája.

No de ami ezután történt, az már nem is hiba, hanem egyenesen csoda. Csoda a legjavából. Olyan csoda, amilyen a világ teremtése óta csak Áron vesszejével történt, amely kivirágzott. Mert tessék csak elképzelni! Azok a szalvétává összenyomított lenrostok, mintha megelégteltek volna a rabszolgaságot, hajítani, virágzani kezdtek és a térdeimre fektetett szalvétán megszületett egy kis levél három sorral!... Kerekre nyíltak szemeim, mert azt olvastam benne, hogy találkoznunk fogunk.

Jaj, nem lehet, mondtam magamban, de délután kopogást hallottam szobám falán és borjú-ésszel elmentem oda, ahol maga egyedül várt... Bementem. Jöttem, láttam. Láttam egy hisz-

CSERNYEYNÉ: Maga nem azt az elvet vallja, hogy jobb ma egy tűzok, mint holnap egy veréb?

KEFE (megadja magát): Nohát, ha önöknek olyan nagy kedvök van kuplét hallgatni, hát majd elveszem. Egy szomorú históriát fogok leadni. Hallgassák figyelemmel.

HÖLGYEK: Mit? Mi lesz, ballada? Románca?

KEFE (tragikus fejrázással): Se nem ballada, se nem románca, (fájdalmas sóhajjal) hanem tragikomédia, illetve — komisz tragédia.

HÖLGYEK derülten várakoznak.

KEFE: fagyasztóan ünnepies arccal lead egy rázkódtató hatású kuplét, melynek szövege azonban szerző tollában maradt.

HÖLGYEK: taps, hogyvolt, hogyvolt.

KEFE (főlnyenesen): Ez volt a tűzok, máskorra marada veréb. (Vezekényinéhez, komolyan:) nagys. asszonyom! Sanyi gézengűzt merre találok?

VEZEKÉNYINÉ: Valahol a kertben. Mit akar vele?

KEFE: Nagyon fontos ügyben keresem — egy kuplészöveget szeretnék vele esztergályoztatni.

KORPOSDYNÉ: Miért vele? Ő talán poéta?

KEFE: Óh (nem akarja elárulni) korántsem. Csak mert a télen együtt laktunk és a «mesterséges úton» szerzett fát künön tudta felaprózni, gondoltam, hogy a versfaragáshoz is ért.

CSERNYEYNÉ: Hisz maga az előbb elismerte, hogy egy magyar színésznek mindent kell tudni. A kivételek közt nem volt a versírás. Ez tehát a második pont?

tériára emlékeztető leányt a fotelben. Könnyű kendő hullámozott keblén, amikor megmozdult a karja, hogy gesztussal kíséresse e remegő szavait:

— «Üljön le ide.»

Ránéztem és bizony no, úgy meglágyult a szívem, mintha sajtból lett volna. Megsajnáltam és leültem arra a székre, mely a fotel mellé volt helyezve...

Rövidvártatva hanghullámok tolokodtak be az ablakon.

— Becsületszavamra mondom, hogy úgy van, — buzgólkodik az ablak alatt egy szurtos csizmadia a városka előkelőségei közül, hogy meggyőzze csirizes polgártársát szavainak igazságáról.

Hopp. Egyszerre kiesik kezem a maga kezéből; mert eszembe jutott, hogy valamikor én is szavamat adtam Xantippának... Ugyanott...

Tehát még akkor sem szerettem magát, Scilla. Nem. Mert még mindig érzem, mint szorítja fejemet balarcához Xantippa az esti szürkületben.

Be sokszor sóhajtottam azóta ilyenformán:

— Istenem, Istenem! ha már szívet adtál, mért nem adtál kettőt? Akkor az egyiket szeretetből adtam volna, a másikat most — könyörületből!

No, de ne kukoricázzunk. Megmondtam szívem őszinteségével, hogy Xantippának ígéretet tettem. Ami magyarul annyit jelent, hogy: ne pazarolja rám azt a sok mosolyt; mert úgyis minden, de minden hiába... S maga?... Szegény Scilla, még most is látom, hogy ömlenek jégeső nagyságú könnyei, melyeket nyílt szavaim préseltek ki szeméből.

— «Hiszen én azért magával is rokonszenvezem, — feleltem könnyeire szájalommal, könyörületből. Érti, Scilla? — szájalommal. S hogy megvigasztaljam, könyörületből megsimogattam lázas arcát. Úgy-e, jól emlékszik reá, Scilla? Úgy-e, jól?

Ebből a könyörületből, ebből az arcsimogatásból megszületett idővel a lavina, mely maga alá temetett, minthogy alattomosan jött és maga elősegítette ravasz útját.

Megtört testtel, de edzett lélekkel kihúztak a lavina alól az irgalmas szamaritánusok s most itt vagyok az orosz határon, hogy testi, lelki fáradságokkal szolgáljam hazám legszentebb ügyét.

KEFE (merészen): Nem. Verset magam is játszom könnyűséggel tudnék írni, de máma Magyarországon annyi ember ír verset, hogy lámpával kell járni fényes nappal és hajtogatni: Embert keresek, aki nem ír verset! — Én szeretnék e kivételek közé tartozni

CSERNYEYNÉ: És gondolja, hogy Sándor megteszi a maga kedvéért?

KEFE: Őt pohár sör ellenében bizonyosan meg. CSERNYEYNÉ (diadalmasan): Brávó, brávó, csak-hogy szaván fogtam! Az elébb azt mondta, a magyar komikusnak csak egyet nem kell tudni: — fizetni! Maga pedig őt pohár sört akar fizetni valakinek. Tehát gratulálok. Remekül meghazudtolta önmagát!

KEFE: Én meghazudtoltam önmagamot? Én? Hát mondtam én egy árva szóval is, hogy én fogok neki őt pohár sört fizetni? (kétségbeesetten tapogatja zsebeit) én, őt pohár sört fizetni! Téved n. asszonyom. Ő fog nekem fizetni őt pohár sört, mert éppen annyit fogyasztottam el hitelbe, míg kieszeltem, hogy ő tud nekem megfelelő szöveget írni. Kezőket csókolom! (Elrohan.)

HÖLGYEK (elismerő bólingatásokkal): Ritka tehetség. Született komikus.

(A veranda-tetőn két macska jelenik meg és nem egészen iskolázott hangon egy diszducttel emeli a jelenetvégi hatását.)

Hkg.

□□□

Itt vagyok az orosz határon. Hősök véres teste hevernek körülöttem; a lenyugvó nap korongja is véresebb ma, mint máskor. Véres ködből szívják táplálékukat a falevelek is; piros rózsza nyílt ma minden hős mellett... *Apparent rari nantes in gurgite vasto...*

Pacsirta száll fel a látókor peremén az ég felé: mutálja az utat, melyen a hősök lelkeit vezette az Istenfia a mennyei birodalomba, ahova csak azok jutnak, kik bűneiket megbánva mindent megbocsátanak...

Jam proximus ardet Ucalegon... *Megbocsátok hát én is!*

De emlékszik-e, Scilla, amikor kerek asztalnál ültünk ugyanabban a Rózsa-utcára néző, csipkefüggönyös kis szobában, akkor könnyezett és kezemet csókolta, miközben ezt danolta:

«... Azt hiszem, te vagy tán az első,
Akit igazán, tiszta szívből szeretlek...»

Mint egy potrohos kérdőjel néztem magára tamaskodó gondolattal és leolvasta arcomról: — Hát Vereczki Jóska mi volt? Őt nem szerette?

Arcához szorította kezemet és sietett a felvilágosítással:

— «Rajta csak tanultam szeretni, de magát igazán tiszta szívből szeretem».

Hinni kezdtem és teljesen elfordultam Xantippától, sőt kemény levelemben ki is keltem ellene — «a maga felszólítására, maga kérelmére» —, mert, «mint írta», féltékenységből folyton bántalmazta magát.

Nagy áldozat volt ez tőlem, Scilla; de megtettem. Mindent megtettem magáért! Mindent, de mindent!... Hogy van az tehát, hogy életem abnormális alkonyán mégis rozsdátintával kell megírnom e tépelődéseimet?... *Avagy nem maga okozta, hogy bilincsrozsdá marta kezeimet?...*

Szinte látom zavarbajlott tekintetét. Látom, amint félnékn Xantippára mutat tekintetével. Tudom; értem. Azt akarja kifejezni, hogy Xantippa oktatta ki magát bosszúból, hogy mit kell hazudnia, hogy elpusztítsanak engem.

Tudom, ki az a Xantippa! Egy bölcsnek kellett szenvednie közellétől, hát még magának! Magának — a hajlékony nádnak, a gyöngye fűszálnak, a filigran árnyékléleknek!

De ni-ni, valami ocsmány állat tolja felém a csőrét e véres ködben, az esti szürkületben. Oly undok, hogy arcborét akár Belzebub is magára húzhatná és nyugodt lelkiismerettel viselhetné anélkül, hogy bárkit is megtevesztene vele.

Szent Isten! ki ez, mi ez?... Alighanem elkárhozott is van az elesettek között és annak bűnös lelkéért jön most az ördög.

Hja, hiába! aki meg nem bocsát, azt elviszi az ördög, ha mindjárt a hazáért hal is meg.

Istenem! akkor én mindent megbocsátok; Scillának is, Xantippának is, kiáltok, és remeg a testem.

— És nekem nem?

— Neked is, neked is, sietek a válasszal. De ki vagy? mi vagy? micsoda lény vagy? kérdem tovább és érzem, hogy a túlvilágtól való rettegéstől égnek mered hajam minden szála.

Válasz helyett mosolyra nyílnak ajkai.

Oly szemet meresztek reá, mint a beteg hal és eszmélni kezdek...

Hát persze hogy ráismerek... Igen... Éppen így mosolygott akkor is, amikor hozzám simult a sziszegő kígyó, a kegyetlen vipera. Igen, ő az... Becsali Vörös Cyklópa az.

Hála Istennek! hogy mégsem maga az ördög, hanem csak tértő apostola.

Megbocsátok. Megbocsátok én akár három Cyklópának is, csak ne jöjjön az ördög maga.

Fölkelek, hogy megközelítem és békejobbot nyújtsak neki az úr Jézus nevében, de úgy látszik nehezebb neki a Jézus neve, mint a kutyának a dér, mert egyre távolodik, távolodik... már csak határvonalai láthatók és végre,

mint a kámfor az ember tenyerén, úgy tűnik el a Cyklópa szelleme a Jézus név hallatára a látókor peremén.

Hát igaz, nemes és terhes érdemei vannak Cyklópának a térítés hímes mezején, de velem szemben kudarcot vallott pokoli tudománya. Hiába kisért el engem vasúton Andrásvágásáig-mikor magától hazamentem (de maga nem tudott róla, Scilla); hiába volt vénuszi mosolygása, kígyó-hajlékonysága, — *Uram bocsá!* — kriminális arca tisztes távolban tartott engem, sőt e megtisztelő szavaira:

— «Így szeretlek látni!» — teljesen megundorodtam, amikor másnap gondolkoztam fölöttük — az elmúltak fölött...

Nem is maga, Scilla, nem is Xantippa, hanem Bicsali Vörös Cyklópa sodort örvénybe engem, mert nem éltem kegyeivel az «úgy, szeretlek látni»-ról elnevezett helyen.

Sebaj! Sok víz folyt le azóta a Dunán; sok cseresznye érett meg azóta, mely másra mosolygott. Nekem csak rozsdá jutott; rozsdá, a bilincs rozsdája.

De könny csepegett a rozsdára, tulajdon keserű könnyeim! s így lett a rozsdából tinta. Tollat hullatott kezembe az igazságszolgáltató ég madara, hogy megírjam végrendeletemet, mielőtt meghalok.

A világ rendjét nem szabad felforgatni. Hadd folyjék a maga medrében. A féreg, ha kezünkbe vesszük, erőlködik, hogy kiszabaduljon és megmentse életét. Természetadta joga van hozzá. Az embernek, ha sárba tiporják a piszkos nyelvek, kell hogy tisztára mossa magát, hogy ismét befogadják őt a társaságba. Ez én-je iránti kötelessége!

Elmulasztottam ezt, tudom. Most már késő! Síromba kell vinnem azt a gyalázatot, melyet rám kent a maguk fulánk nyelve.

De most szívből megbocsátok, annál is inkább, mert hiszen maga is, Xantippa is, Cyklópa is csak Isten ostroma volt, ostroma a büntető Istennek!

Keresztessy Ekkláért bűnhődtem, miatta szenvedek most is.

Úgy van, Isten rám szabadította a pokol apostolait, rám szabadította Cyklópát, mert egy szomorú napon megfeledeztem gyászoló jegyesemről, Ekkkláról. Rám szabadította, mert elfordultam tőle Xantippának e vallomására:

— Hisz én nagyon szeretem!

Isten büntető ostroma volt Cyklópa, mert, amint hosszú ostrom után maga előtt is kapituláltam, végre is meghajoltam a maga akarata előtt is, mikor mondotta:

— «Most pedig megyek oda»

— «Hová?» — kérdeztem meglepődéssel.

— «Oda, hozzád», — volt a rövid válasz.

S mivel nekem nem volt többé akaratom magával szemben, Ekkla jegyesemet nagyon megbántottam.

Attól az időtől fogva, mint a megkergült birka, úgy bolyongtam Xantippa és maga között, csak Ekkklához visszatérni nem volt erőm.

Hajh, de igaza volt egykori jó tanáromnak, mikor így szólt: Barátaim, most kiléptek az élet szinpadára. Kérlek, vigyázzatok magatokra. Gyakori magabaszállással erősítsétek esetleg lankadó lelketeket. Vigyázzatok, mondom, mert erős ugyan a kapu melletti pillér, mikor odaállítják, de ha kikezdi a sok általmenő omnibusz, annyira gyengül a téglák kohéziója, hogy végre is, hacsak nem javítják, egy rozoga, hitvány koldustaliga is sárba dönti, ahonnan önjerejéből nem képes fölkelni.

Fájdalom, rajtam már beteljesedett ez a jövődőlés matematikai pontossággal... és nem volt erőm összeszedni magamat és tékozló fiúként visszatérni fehérlelkű jegyesemhez, Keresztessy Ekkklához... nem volt erőm.

Ekkla reszketett ugyan, hogy megmentsen.

Magához édesgetett szeliden, nyájasan, szeretettel, de a jólelkű Ekklának rosszmájú megbízottai voltak, kik irigységszülte kárörömmel, durván és kegyetlenül üldöztek engem.

Elszorult a szíve, mikor látta, hogy elszakadt testvéreinek sajnálkozó mosolya és a világ fiamnak örömkacaja kíséri üldöztetésem, melyben az ő megbízottaitól részesültem.

Nem volt szeretetük, nem volt elnézésük, nem volt úri tapintatuk a szívteleneknek, de volt szívük és igazságérzetük azoknak, kiknek finomsága, fenkölt igazságszeretete magasabb nivón áll, az Ekkla megbízottainak bosszúval fertőzött, emberi gyarlóságokkal telített gondolatvilágánál...

Szenvedtem. Beteg lettem... és tapasztalnom kellett, hogy a nivótlan műveltség, a romlott női szív kegyetlenebb tud lenni a legvérengzőbb bestiánál is.

Meg kellett győződnöm, hogy született egyszer egy szőke leány, aki miután sebet ejtett jótévőjének szívére, ördögi kéjjel meg is forgatta benne törét, hogy annál biztosabb legyen halála. Mert ugyebár, Scilla, hogy gúnyos megjegyzését követő hahota törte meg betegszobám ablaka alatt az esti csendet, amikor kíséretével hazafelé igyekezett esti sétájáról!... Nos?...

Nem folytatom, mert meghasad a szívem, ha rá gondolok. Hiszen halálos ágyon feküdtem akkor, Scilla!... halálos ágyon!...

Betegségemet a maguk hamis receptje, a maguk méregkeverése okozta.

20 gramm pulv. «hiszénnyagyszeretem» helyett mérget adtak;

18 gramm rad. «mostpedigmegyekoda» helyett ismét mérget, és

26 gramm aqua destill. «ígyszeretlek látni» helyett megint csak mérget keverték és titokban adták be, hogy ne élhessek a valódi recept szerinti *biztos hatású* ellenméreggel!...

Valódi receptemet félrerugva, gyilkos mérget kotyvasztottak azon pokoli konyhán, melynek a ravasz Cyklópa volt a főszakácsa az Ekkla megbízottainak előírása szerint.

De a méreg nem ölt meg, csak elbódított, hogy magamhoz térhessek és megbocsássak bántalmazóimnak s megírhasam végrendeletemet, mielőtt meghalok.

Most hát megbocsátok magának is, Scilla, és Istennek ajánlom lelkemet.

Ekkla hitvesemé legyen a fájdalom, melyet halálos üldöztetésem fölött érzett.

Ekkla gyermekeinek emlékül hagyom a világ akkori örömkacaját.

Szüleimnek — öreg napjaikra — *vigasztalásul* hagyom a szabadságvesztésem fölött oly fájdalmasan hullatott könnyeiket; és *anyagitámogatásul* — a karrieremhez fűződött, de Cyklópák által ronggyátépt, porrázúzott reményeknek égbekiáltó romjait.

Testvéreimé legyen az a tudat, hogy bátyjukat bilincsbeverték a korrupciónak nem éppen lilomillatú szemétdombján terpeszkedő penészvirágok a maguk mértföldes hazugságaival és az Ekkla megbízottainak sikeres közreműködésével.

Ekkla megbízottainak maradjon továbbra is a lelkiismeretnek az irigység iszapsárga fertőjében született és alaptalan bosszúval jó kövéren táplált mardosó férgé.

Végül Xantippára, magára és Cyklópára *kongregációi elmékedésül* hagyom — fenti *hamisítatlan* receptemet. *Bobróczy Bobróczy Sándor.*

Fakult leveleket vesz elő a zsebéből. Összetépi és az esti szél szárnyára bizza, hadd vigye; vigye tovább a feledés sötét éjszakájába annak a korrumpált női szívnek hisztériás érzéseit, amelyek dérként forrázták le egy ifjú reményeinek fésző bimbóit. Vigye csak, vigye, mint a pusztába zavart bak a zsidók bűneit...

Egynek mégis megkegyelmez! Édes egyetlen Pubikám! — így kezdődik.

... Kint lakom én Kisperjésen a pusztai karámban,
Egész napon mást sem teszek, gondolok a babámrá.
Hogyha minden sóhajtásom galambszárnyon repülne:
Galambok közt mehetnél a vasárnapi misére.

És te mégsem írsz? Hát ilyen a te hűséged?
Igen?... Reszketve írja e sorokat a te örökké hű
Scillád.

Evvel végződik.
Ezt az egyet hozzacsatolja végrendeletéhez
— és egy fájdalmas sóhajtásra két bánatos
könnycsepp szakad ki szeméből...

Orosz golyó járta át a kapitány testét.
— Megsebesültem! — kiált.
Odaugrik tisztiszolgája, hogy bekösse, de a
kapitány leinti őt:
— Szívesen halok meg, János. Szébb jövő
reménye nélkül éltem úgyis, mert...

Itt elcsuklik.
— Ne búsoljon, százados úr, jó az Isten,
megsegíti.

— ... mert kígyók fürödtek, viperafajzat mosta
fogát jövőmnek, reményeimnek és boldogságom-
nak forrásvizében... Zavarossá tették, megmér-
gezték... Átérzem most életem legfájdalmasabb,
leggyászosabb napját. Nincs mit keresnem a
földön, nincs... De te azt nem tudod... semper
aliquid haeret, mindig akad valami... nem érted
te azt, János, nem érted...

— Vértócsa képződik a földön, százados úr!
— Bekötheted. Hisz úgyis mondd, hogy
jó az Isten...

— Bizony jó az Isten — sóhajt János és hó-
fehér vattát helyez a patakzó sebre, melyen
csakhamar piros rózsá fakad...

— Köszönöm, János — szól a kapitány gyön-
gült, elhaló hangon és hálás tekintetet vet hű
szolgájára.

— Meghalok... érzem — suttogja erőtlen
hangon.

... Írj hát... írj hamar egy utolsó üzenetet
a főparancsnok úrnak, ki félreismert, mert hitt..
mert hitt a kígyóknak, hitt a viperáknak.

... Véremmel húzd alá végrendeletem utolsó
pontját — szedi össze minden erejét a kapitány
s parancsol egy utolsót: írj hozzá: *Parce, pater,
virgis, iam nunquam carmina legam!*

Ezek után szívéhez szorítja a tisztiszolga kezét
s utolsó szavát mondja:

— János, még a Brutus-lelkű Cyklopának is
megbocsátok!

Zokog... Elcsuklik... Hirtelen lehanyatlik a
keze és nyitva maradt könnyes szeme a messze,
messze távolba néz a pirkadó hajnalban...

A tisztiszolga bejelent a megható esetet:

— Ki az a Cylopa? — néznek egymásra a
tisztiek kérdő tekintettel, de felelet nem hangzik
ajkaikról, mert senki sem tudta, hogy sorvasztó,
mély sebből vértett a kapitány szíve — mivel-
hogy született egyszer egy szőke leány...

... saltem vos, amici mei!...

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

címen már kikerült a sajtó-
ból lapunk felelős szerkesz-
tőjének, *Dvortsák Győző*-
nek tollából a sárosi orosz
betörés története a vár-
megye etnografiai s topo-
grafiai ismertetésével —
könyvalakban, egy térkép-
melléklettel, amely az oro-
szok által megszállott köz-
ségek külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
1 kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papir- s írószerkeske-
désében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

Erdélyiek segítése.

Az Erdélyből menekült honfitársak segíté-
sére Bujanovics Gyula főispán által megindított
akció további eredményéről szól az alábbi gyűjtés.

A főispánhoz beérkezett adományok:

Franz Vilmos ág. h. ev. lelkész, Bártfa	10 —
Ondercsó István r. kath. lelkész gyűjt.	48 —
Nyársárd és Osztopatak községben	11 —
Sebessalgói Rózsafűzér Egyesület	11 —
A szentmihályfalvai körjegyző gyűjtése	174 40
Szentmihályfalva községben	174 40
A tótraszlaviczai körjegyző gyűjtése	254 52
Tahy József alispán	50 —
Bánó Aladár vm. főjegyző	50 —
Dr. Bánó Dezső vm. aljegyző	50 —
Dr. Dobay Zsigmond vm. főügyész	50 —
Dvortsák Győző vm. főlevéltárnok	2 —
Dobay Károly vm. aljegyző	5 —
Floegel Antal vm. irodatiszt	5 —
Woloszinovits Vladimir vm. iroda- segéd-tiszt	2 —
Kir. tanfelügyelőség gyűjtése	36 74
A cs. és kir. 32. vadászszázalaj tiszt- karának és legénységének adománya	74 10
Nemes Károly m. kir. főerdőtanácsos gyűjtése	108 —
A bártfai járási főszolgabíró gyűjtése	125 —
Dr. Dessewffy István vm. tb. főjegyző	40 —
Az eperjesi m. kir. államépítészeti hi- vatal gyűjtése	70 —
Gallé Hugóné adománya, az általa ki- sorsolt Emden-libáért befolyt összeg	101 —
A kisszebeni járási főszolgabíró gyűjt.	33 —
Harapók községben befolyt adományok	174 70
A ternepei körjegyző gyűjtése:	
Kisszilva községben	76 30
Csergőzavod községben	7 20
Radoskő községben	28 33
Összesen	K. 1586 29
Az előző héten befolyt	6776 24
Együtt	K. 8362 53

A befolyt adományokból eddig a kormány-
hatóságom alá tartozó vármegye területére mene-
kült erdélyiek részére kifizettem 15 esetben
1270 koronát.

Az adakozók nemeslelkű adományaikért, a
gyűjtők pedig szíves fáradozásaiért ezúttal fogad-
ják hálás köszönetemet. Eperjes, 1916 okt. 5.
Bujanovics Gyula s. k., főispán.

Szerkesztőségünkbe beérkezett adományok:

Szekeress Dezső kir. járásbíró	10 —
Dr. Révész Artúr joggyakornok	1 —
Huczell János	— 80
Klein Béla	2 —
Dr. Haász Béla	1 —
Illykovich István	3 —
Fenyves Adolfné	20 —
Szukuray Manó, Kisszeben	5 —
Girgasch Dezsóné	3 —
Marschalkó Vilmos	2 —
Becksi M.	1 —
II. sz. óvoda egy kis növ., Kisszeben	2 —
Sommer Ilka Kisszeben	2 —
Kozák Henriette	2 —
Ruppert Károly kapitány gyűjtőívén:	
15. táb. tarackezred pótútege	20 —
Ruppert Károly kapitány	5 —
Gramer Nándor	20 —
Nerhaft Antal főállatorvos	20 —
Dr. Popelka Ágost főhadn.	6 —
Dr. Förster Pál	6 —
Dr. Mozolovszky	3 —
Büch'er	4 —
Hartmann Miksa hadnagy	10 —
Dr. Szmrecsányi Vidor hadnagy	2 —
Schlosser Barna	10 —
Radnits József	5 —
Zsilincsan	5 —
Koós Frigyes zászlós	10 —
Platschek Károly	10 —
Záhorszky Ede	2 —
Neumann Károly	2 —
Hay Andor	2 —
Joanovics Milán	5 —
Dr. Fried Mór	10 —
Dr. Neuwirth Zsigmond	5 —
Dvorak János	4 —
Neumann Emil	5 —
Lefkovich Emil	4 —
Pytlík tüzemester	2 —
Fischgrund Samu	2 —
Trieber Károly	2 —
Pollag Jakab	2 —

Preis Lajos	10 —
Guttman Miksa	5 —
Krausz Ármán	1 —
Faktor Alfréd	1 —
Kohn Lajos	2 —
Schwarcz Fülöp	10 —
Rosenberg Béla	10 —
Altmann Mór	5 —

továbbá: Dávid József 2, Póhm János 1,
Szilárdy Vilmos 1, Langsfeld Béla 1,
A fiatal önkéntesek 14, Schmiedl J. 1,
Jóni Ferenc 1, Sitányi László 1,
Lippay Z. 1, Kissóczy 1, Irányi 1,
Schwarz Sándor 2, Nagy Máthé Zoltán 1,
Kocsis János 1, Fischer Benő 1,
dr. Laufer 1, Szauberer B. 1, Hatky 1,
M. L. 2, Szaucsek 1, Bazsó Andor 2,
Német György 1, Zuffa László 2,
Varga 1, Bergsmann 1, Lakatos 1,
Szilágyi Dezső 1, Rosenberg Gyula 10,
dr. Fried Sándor 1, Barkartnik 2,
Böhm Jenő 1, Schurrián Jenő 1, Ol-
vashatlan 1, Ghillány Árpád 1, Zmeskál
1 kor., Spanner Pál 10 kor., Grósz Samu
2 kor., Ungár Béni 2 kor., Simon
Béla 10 kor., Póhm Zoltán 10 kor.,
Fleischer Zoltán 10 kor., dr. Guttman
Mór 10 kor., Aranyidkai Laiker Béla
10 kor., Tóth József 20 fill., Dobos
Ferenc 50 fill., Varga József 50 fill.,
N. N. 40 fill., Kleiber János 10 kor.,
Eiben József 3 kor., Hauser József
1 kor., Schmaus 2 kor., Cernyk 2 kor.,
Albert 2 kor., Martinek 1 kor., Brizabok
2 kor., Kohn Lázár 2 kor., Löwy 2 kor.,
Lóczy 2 kor., Gellért 10 kor., X. Y.
5 kor., Juhász Péter 50 fill.; összesen K. 173 10

Összesen . . . K. 354 90
Az előző héten befolyt . . . 1290 10
Együtt . . . K. 1745 —

SZÉCHENYI-KÖR.

Jótekonycélú hangverseny. Az a hang-
verseny, amelyet az Eperjesi Széchenyi-kör az
eperjesi hadiárva és az eperjesi Vöröskereszt-
kórház javára nov. 4-ikén, szombaton este ren-
dez, valóságos művészi esemény lesz. A Kör
vezetőségének sikerült szereplőkül megnyerni
nádasi Baán Achillesné sz. berthóti Berthóty
Gizellát, a m. kir. Operaház tagját, a mi ked-
ves csalogányunkat, továbbá Róssa Lajost, a
legkiválóbb magyar baritonistát, Operánk büsz-
keségét s végül Diensl Oszkárt, a virtuóz zong-
oraművészt. Közönségünknek tehát igazi mű-
élvezetben lesz része. Elgondolhatni, milyen
csodaszép lesz Baánné és Róssa duettje. Remél-
jük, hogy — tekintettel a nemes célra is — e
hangversenyen ott fogjuk látni városunk és vár-
megyénk egész intelligenciáját. Jegyek előre
válthatók 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 korona árban Holénia
Béla, a Széchenyi-kör pénztárosánál.

HIREK.

Dér és köd.

Alkonyodott. Az ős hidege befészkelte ma-
gát a sápadt, kifakult, bronzszínűvé vált levelek
közé és kegyetlen kézzel fojtotta el a még itt-ott
lúktető életet. A kis levélkék zizegni kezdtek
és fáradtan, megdermedve, félig száradtan hul-
lottak a porba.

— Elvégeztetett már minden — sóhajtott a
fának sok ezernyi kicsi levele és futni kezdett,
görögni, sietni határozatlanul szerte széjjel a föld
felé... a közös temető felé...

— Szeptember, október — mormoltam szinte
öntudatlanul és merengve néztem a ködben,
mint opálban táncoló piros csikokra. Mindenütt
csend volt, csak néhány mátyás-madár és varjú
rázta, tépázta a ritkuló lombot, a megszáradt
gyümölcsöt a fán.

Illatot, őszi illatot hozott olykor a vibráló
levegő; és úgy éreztem, hogy a természet cso-
dálatra ragadó templomában vagyok, hol az
orgona: a költöző madarak «Isten veled»-je;

M

SZERKE
REMIENIK
WICK O
A lap szelle
vonatkozó k
Flórián-utca
külden

Napló

Két hábo
madik iskola
pihenő után
dészel fogjun
hoz. Bizalom
dóan emléke
termi gyümö
időkben mun
nyiben a haza
fenntartót vo
maradtak a
fegyelméletle
pasztaltuk.
messzire mer
mindenki saja
az orvosland
odaadó, tánto
vezetőivel e
hatjuk azoka
Nincs az
tevékenysége
Azért ez új t
igen nehéz
és szülőkre eg
kell. Ismétle
nevelésről és
is eszünkbe
tudást kéri
gyarapodott
szeretetlenben,
való tisztelet
kérde senki s
sebb gondot
tanév alatt. T
majd egykor
szenvető vité
hullatások kö
hitveseiket —
munkásságunk
kartársaink, n
sunk eléjük,
rendellenesség
maradtunk v
hiányát a ha
Adja Ister

Az erkölcs

In
Nem célo
feleink erköl
s első jelens
azonban kéts
tunk. Azt, ho
mögött, nem
lanság olyan
nekre a mi n
körülmények
giumi, az ang
történetének
szégyenfeltja
népekből. A k

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMEINYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

•••• Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ••••

Napló. Az új iskolaév küszöbén.

Két háborús tanév után beköszöntött a harmadik iskolai év. A vakáció elmúlt. Hosszabb pihenő után újult erővel és fokozottabb lelkesedéssel fogjunk csüggedést nem ismerő munkánkhöz. Bizalom és kitartás. E két jelszót tartjuk állandóan emlékezetünkben, munkánk okvetlen megtermi gyümölcsét. Különösen a mostani nehéz időkben munkálkodjunk kettős energiával, amennyiben a haza iránti kötelesség számtalan családfenntartót vont el szerettei köréből, magukra maradtak a serdülő, neveletlen ifjak, kiknek fegyvelzetlenségét azt hiszem mindnyájan tapasztaltuk. Ez orvoslást igényel. Nem kell messzire mennünk. Figyelmesen tekintszen szét mindenki saját községében és meg fogja találni az orvoslandó bajokat. Éber figyelemmel és odaadó, tántoríthatatlan munkássággal, a község vezetőivel egyetértve, még csírájában elfojtathatjuk azokat.

Nincs az a hivatás, melytől oly sokoldalú tevékenységet várnanak, mint a néptanítótól. Azért ez új tanévben, és ebben talán különösen, igen nehéz feladat vár reánk pedagógusokra és szülőkre egyaránt. Serdülő ifjúságunkat nevelni kell. Ismétlem, nevelni kell. Azonban midőn nevelésről és oktatásról beszélünk, önkéntelenül is eszünkbe jut, hogy iskoláinktól csakis a tudást kerik számon. Hogy mennyire fejlődött, gyarapodott a gyermek a Haza és Isten iránti szeretetben, a hozzátartozói és előljárói iránt való tiszteletadás és engedelmességben, azt nem kérde senki sem. A nevelésre kell tehát különösebb gondot fordítanunk a harmadik háborús tanév alatt. Tegyük ezt pedig azért is, hogy ha majd egykoron visszatérnek a csaták mezején szenvedő vitéz családapák — kik keserű könnyhullatások között hagyták itt gyermekeiket és hitveseiket —, legyenek megelégedve népnevelői munkásságunkkal. Ha pedig visszakerülnek hős kartársaink, nyugodt lélekkel, emelt fővel állhassunk eléjük, hogy a háborúsúlta bajokat és rendellenességeket leküzdve, a munkában nem maradtunk vissza és nem hártjuk a munka hiányát a harcban meggyötört vállaikra.

Adja Isten, hogy úgy legyen! *Szegő István,*
áll. isk. ig.-tanító.

Az erkölcsi erők szerepe a háborúban.

Irta: *Gajdos János* ig.-tanító. (Folytatás.)

Nem célom, nem is hivatásom, hogy ellenfeleink erkölcsi értékéről, harcbaszállásuk okairól s első jelenségeiről ítéletet mondjak. Egyet azonban kétségtelenül és jogosan megállapíthatunk. Azt, hogy a kultura szemfényvesztő máza mögött, nem egy ellenfelünkél a lelki kulturáltság olyan jelenségeivel találkozunk, amilyenekre a mi magyar népünk soha és semmiféle körülmények között képes nem volna. A belgiumi, az angol és a francia eljárás és világháború történetének s a népek mineműségének örök szegényfoltja marad. Kiábrándultunk ezekből a népekből. A kiábrándulás keserű volt, de legalább

megnyitotta szemünket nemcsak a népek, hanem saját magunk megtévesztésére s megismerésére is.

A háború azonban nemcsak megindulásában, hanem egész folyamatában is kedvezően jellemzi népünk erkölcsi mineműségét. Népünk csodálatos önbizalommal, imponáló nyugalommal, a győzelem bizonyos hitével és igazán emberséges lelkülettel vette kezébe a fegyvert. Nem azért, hogy öldököljön, hanem hogy támadóit mielőbb lerázza. A védteleneket azonban nem bántja, a szenvedőket bekötözi, az elesettben csak a bajtársát nézi, a magát megadót testvérül fogadja, az ellenségben csakis az ellenséget igyekszik letiporni, de az embert még abban is kiméli és szereti. Így csak a nagy erkölcsi erővel rendelkező nép szokott cselekedni. A kényszerűségből küzdő, az igazában kételkedő, a lelke mélyén eldurvult népnek egészen más a hangulata és az eljárása. A mi népünk e háborúban nemcsak vitézségéről, hanem lelki kulturáltságáról is tanúbizonyságot tesz a világ előtt.

Sokszor találgatják, mi dönti majd el a háború sorsát? Némelyek a nyers erő tömegét, mások a gazdasági teherbírást, ismét mások a hadiszerezése esetlegességeit tartják döntő tényezőkknek. Vezetőegénységek is akadnak, akik azt hirdetik, hogy az a hadviselő fél lesz győztes, amelynek tovább tart a töltenye vagy a pénze, a kenyere vagy az emberanyaga. Hát igaz, hogy mindezek csakúgy, mint a technika vívmányai, amelyek a mérőföldekre vivő mesebeli ágyúóriásokban vagy a lövészárkok rejtett villamosvezetékeiben, a titkos aknákban, a tenger alatt járó szörnnyekben vagy a levegőgép madaraiiban rejtegetik a halálos küzdelem irtózatosszerekeit, csakugyan mind nélkülözhetetlenek a háborúban, de mégsem ezek fogják eldönteni a háború sorsát. A fegyverek csak öldöklőszerszámok, ember, pénz, kenyér, minden, de minden csak egyszerű eszköz. *A világháború erkölcsi tényezőit fogják eldönteni.* Gr. Andrassy Gyula nyilatkozata szerint az fog győzni: «ki ügyének igazságában s a győzelemben erősebben és tovább tud bízni, aki erősebben tud akarni, többet tud áldozni, többet tud szenvedni».

Hajdanában azt tartották, hogy a háborúhoz három dolog kell: pénz, pénz és ismét csak pénz. Ma már tudjuk, hogy pénz magában nem elegendő. Sőt a harci eszközök tökéletesebb, a harcoknak pedig erkölcsi erőiben gazdagabb volta minden pénznél döntőbb jelentőségű. Különben is a sokféle feltétel egymást egészíti ki. Egy azonban még itt is kidomborodik. Az, hogy az újabb idők háborúi a Dávid és Góliát bibliai történetében rejlik erkölcsi igazság örök érvényét mind jobban és jobban igazolják.

Mikor a mai kor legnagyobb hadvezérét, Hindenburgot a küzdő felek mineműsége és a háború sorsa dolgában megkérdezték, azt felelte: «Az oroszok jó katonák; fegyelmet tartanak és ennek a háborúnak a sorsát végtére is a fegyelem fogja eldönteni. Az orosz fegyelem azonban más valami, mint a német, az osztrák vagy a magyar. A mi hadseregeink fegyelme a lélek és az erkölcs leszűródése, az oroszé pedig a néma és a vak engedelmessége». Mintha csak azt mondaná, hogy az orosz fegyelemben nincs erkölcsi tartalom, a miénk pedig telve van erkölcsi tartalommal.

Az erkölcsi életnek békében és a háborúban egyaránt két sarkpontja van, melyek körül mozog. Egyik a kötelességtudás, másik a felelősség érzése. Amaz önfegyelmzésre és engedelmességre, emez józan megfontolásra képesíti. Amaz teszi gaz-

daggá és eredményessé, emez teszi széppé és értékessé az életet. Aki az élet minden teendőjét belső törvényből vezeti le és aki érzi, tudja, hogy minden tettéért felelős, csak az mondható erkölcsileg érett egyéniségnek. A kötelességek teljesítésének készsége, egyesülve a felelősség tudatával, alkotja meg az öntudatos, a kiforrott egyéniséget. Az emberi eszmény az, hogy öntudatos egyéniség tudjon engedelmessékedni; s magát összes tehetségeivel együtt egy eszményi és egyetemes cél érdekében alárendelni.

Tagadhatatlan, hogy a német nép gazdag az öntudatos egyéniségekben s magát a teljes felelősség tudatával rendeli alá a felsőbb céloknak. Ezért van a németeknek minden téren: szárazon és vizen, levegőben és föld alatt oly sok szép sikere. Melléje azonban méltán sorakozik a magyar nép, melynek jelleme abban tér el a némettől, hogy több benne az egyéni vonás. Ez az oka, hogy a német hadsereg több hatalmas sikert, a miénk több egyéni hősiességet mutat föl. Az a hősi vetélykésés azonban, amelyet a német és magyar seregek, egymást támogatva, a közös ellenség ellen kifejtettek, egyformán kivívta a világ csodálatát. Az U. 9 vagy az Emden mellé sorakozik a mi Zentánk és a mi vörös ördögeinknek mása talán nincs is az egész világon. A magyarság már eddig is megmutatta, hogy ízig-veéig katonanemzet, amely bátor kitartás, öntudatos halálmegvetés, az egymást fölülmulni s megelőzni kívánó elszánnás, gyors elhatározás, megértő intelligencia, higgadt önuralom, mindent elviselő edzettség, tűrő kitartás, vitéz hősiesség, kimeríthetetlen leleményesség és meleg humor dolgában bármely nemzet fiaival összemérhető, sok tekintetben pedig egyedül áll. A háború eddigi folyamata meggyőzött minket arról, hogy a lelki erők gazdagságából bízást babért köthetünk katonáink számára, de e babér dicsősége népünk egészének homlokát övezi glóriával. (Folyt. köv.)

Erdélyi menekült tanítókról és tanulókról való gondoskodás.

A román betörés folytán Erdély határszéli vármegyéből menekülni kényszerült lakosság ideiglenesen és elsősorban a legközelebb eső vármegyékbe telepítették át. Amennyire lehetett, egy-egy község, sőt vármegye népe együtt maradt és vele ment közigazgatási tisztikara, tehát tanfelügyelősége is, vele vannak részben tanítói és óvónői is. De az ország távolabbi vármegyéibe is helyeztetek el kisebb-nagyobb, több községből eredő népcsoportok, s néhol még így is együtt maradt egy-egy község népe. Felette szükséges, hogy az iskolai helyi hatóságok, tehát a gondnokságok, iskolaszékek, továbbá a tanítók, óvónők a menekült népnek a megpróbáltatás ez óráiban készségesen segítségére legyenek, vezetés, gyámoltás nélkül ne hagyják, tanácsal, utbagaztással lássák el, szóval ügyes-bajos dolgaikban a lehetőségig segítségére legyenek és mindent elkövessenek, hogy a megszokott otthon nélkülözők lelkiileg erősíthessenek.

Bár vármegyénkbe a menekültek közül értesülünk szerint csak elvétve érkeztek, azonban amennyiben egyes helységekre tanítók, tanítónők vagy óvónők is jutottak volna, a vall- és közokt.-ü. minisztérium által úgy hivatásuk teljesítése, mint ellátásuk ügyében kiadott rendelkezéseket kartársainkkal, az érdekeltekkel való esetleges közlés végett a következőkben ismer-

tejük. Az oly esetekben, midőn a menekült község lakossága együtt maradt s ott van tanítója is, gondoskodni kell arról, hogy az otthont nélkülöző nép gyermekei a letelepedési község iskolájában saját tanítójuk által oktattassanak, mi a váltakozó rendszer segítségével valószínű meg. A kiseddőzés is a lehetőséghez képest szervezendő. A rendelet kiterjeszkedik a gyermekeknek legalább déli meleg étellel való ellátása, a szegény gyermekeknek ruházattal, továbbá tankönyvekkel és írószerekkel való ellátása érdekében követendő eljárásra is. A vármegye területére menekült tanítók, tanítónők és óvónők tartózkodási helyüket azonnal kötelesek a vall.- és közokt.-ü. minisztériumnak bejelenteni és ezenfelül saját tanfelügyelőjüknek is. Akik saját tanfelügyelőségük tartózkodási helyét nem tudják, jelentésüket a vármegye kir. tanfelügyelőségénél is megtehetik. A minisztériumhoz, mint a tanfelügyelőséghez s a felekezeti tanerők által az egyházi főhatóságukhoz is teendő jelentésnek tartalmaznia kell, hogy az illető honnét, milyen jellegű iskolától és mikor távozott; kinek a felhívására távozott, hatóságilag mely község jelöltette ki tartózkodási helyét, hová távozott és hol tartózkodik (pontos lakcím), kimutatandó vallása és családi állapota is. Ha valaki nem arra a helyre távozott, melyet neki hatóságilag kijelöltek, hanem valamely más községben tartózkodik, ezt indokolni tartozik. Azok az állami óvónők és tanítók, akik a fentiekben előírt bejelentést megteszik, fogják kapni szabályszerű illetményüket. Azok az állami óvónők és tanítók, akik más óvodához, illetve iskolához rendeltettek ki vagy a vármegyei kir. tanfelügyelő által beállítottak, még fizetésük 75%-áig terjedhető kiküldetési pótlékot is fognak kapni. A szabályszerűen jelentkezett és kijelölt helyen tartózkodó óvónők és tanítók, valamint családtagjaik utazási költségei tekintetében is méltányosan fog intézkedni a miniszter. A községi és hitfelekezeti tanítók megkapják fizetékükhöz államszegélyüket s azok a községi óvónők és tanítók pedig, kik más intézetekhez osztattak be, ezenfelül még évi 800 kor. helyettesi díjban is fognak az államtól részesülni. A katonai szolgálat alól nélkülözhetlenség címén felmentett azok a tanítók, akik szabályszerűen jelentkeznek és új beosztásra rendelkezésre állanak, továbbra is felmentve maradnak, ellenben a nem jelentkezők vagy az új állomáshelyen meg nem jelenők felmentésének hatályon kívül való helyezése iránt történik intézkedés.

Körlevelek.

959—1916. kb. sz. Sárosvm. közigazgatási bizottságától.

Valamennyi hitfelekezeti el. isk. iskolaszékének.

A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter úr folyó évi szeptember hó 7-ikén 110,400—1916. VII/d. sz. rendeletét, melyben az *egyéves önkéntesi* katonai szolgálatot teljesítő községi és hitfelekezeti tanítóknak eddig visszatartott 800 kor *illetményei tárgyában* a 120,000—1914. sz. rendelet 14. §-ától eltérően, f. évi augusztus hó 1-jétől új intézkedést léptet életbe, tudomás végett alábbi másolatban oly felhívással közöljük az iskolaszékekkel, hogy amennyiben a felügyeletük alatt álló iskolánál egyéves önkéntesi szolgálatot teljesítő oly tanító van, aki az alábbi rendelet intézkedései alá esik, annak illetményei, illetve államszegélyének kiutalványozása tárgyában a szükséges lépéseket haladéktalanul, bizottságunk útján tegye meg. A rendelet a következő:

„A mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók szolgálati viszonyainak és illetményeinek szabályozása tárgyában általam 120,000/1914 sz. a. kiadott rendelet 14. § a értelmében, eddig mindazok a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók, kik állításköteles korban vagy állításköteles koruk elérése előtt, az 1913. évi október 1. óta vonultak be tényleges katonai szolgálatra és egyéves önkéntesi jogukat érvényesítették, fizetés természetével bíró illetményeiknek csak az évi 800 koronán felüli részére bírtak igényel mindaddig, míg állásukat újból el nem foglalhatták.

Ez a rendelkezés a m. kir. minisztérium által, a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselők illetményeinek szabályozása tárgyában kiadott rendeleteken alapult, különös tekintettel az 1913. évi XVI. t.-c. 20. §-ában foglaltakra, mely szerint

az egyéves önkéntesi minőségben tényleges katonai szolgálatot teljesítő községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók szabadságon levőnek tekintendők s fizetés természetével bíró illetményeiknek 800 koronán felüli részére jogosultak.

A m. kir. minisztérium újabban az 1916. évi 2477. M. E. számú rendeletével a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozása tárgyában korábban kibocsátott rendeleteinek némely határozmányait módosítván, akként rendelkezett, hogy polgári illetményeik 1916. augusztus 1-jétől kiutalványozandók az olyan tisztviselők részére, kik rendes tényleges szolgálati kötelezettségük idejét 1916. augusztus 1. előtt már betöltötték, az olyan tisztviselők részére pedig, kik rendes tényleges szolgálati kötelezettségük idejét 1916. aug. 1-je után töltik be, az ezen idő leteltét követő legközelebbi esedékességi időponttól kezdve.

Ennek folytán, tekintettel arra, hogy miként az az említett 120,000—1914. sz. rendeletben bevezető soraiban kifejezésre jutott, a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítóknak, mint az 1907: XXVII. t.-c. 1. §-a értelmében köztisztviselőknek szolgálati viszonyaira és javadalmasára vonatkozó rendelkezések összhangba hozandók a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselőkre nézve megállapított rendelkezésekkel, a 120,000—1914. számú körrendelet 14. §-át az alábbiakban módosítom:

1. Mindazok a községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók, kik állításköteles koruk elérése előtt vagy mint állításköteles korban levők, az 1913. évi október hó 1. óta vonultak be tényleges katonai szolgálatra és egyéves önkéntesi jogaiknak érvényesítése folytán fizetés természetével bíró illetményeiknek eddig csak az évi 800 koronán felüli részét kapták, az 1916. évi augusztus hó 1-jétől kezdve — amennyiben az önkéntesi egy év ezen időpont előtt letelt — teljes polgári fizetésükre, ha pedig időközben a katonai átalányosok vagy havidíjasok sorába léptek elő, a 120,000—1914. sz. rendelet 6. és 7. §-aiban meghatározott, leszállított polgári illetményekre van igényük. Ugyanezek a tanítók lakásukra vagy lakáspénzükre is igényel bírnak, és pedig, ha az illető községre (városra) nézve megállapított lakbérnegyedek egyike az 1916. évi augusztus hó 1-jére esik, ettől az időtől, ellenkező esetben pedig az 1916. évi augusztus 1-jét követő legközelebbi lakbérnegyedétől kezdve.

2. Azok a tanítók, kiknek önkéntesi egy évük csak az 1916. évi augusztus hó 1-je után telik le, teljes fizetésüket az egy év leteltét követő hótól, lakásukat vagy lakáspénzüket pedig az egy év leteltét követő lakbérnegyedétől kezdve kapják.

A fenti rendelkezések vonatkoznak azokra a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítókra is, kik állításköteles korban vagy annak elérése előtt önként léptek be a közös hadsereg vagy a honvédség kötelékébe. A közigazgatási bizottság felügyelni tartozik arra, hogy az iskola-fenntartók az önkéntesi egy évet már leszolgált községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók teljes fizetését és lakását vagy lakáspénzét a fentebb megjelölt időpontoktól kezdve pontosan kiszolgáltassák.

Amely tanítóknál a fentiek következtében fizetékükhöz államszegély kiutalása vagy felmentése válik szükségessé, eziránt a közigazgatási bizottság az iskolaszék kérelmére hozzám javaslatot tenni tartozik.

Minden ilyen esetben bemutatandó az illetékes katonai hatóság bizonylata, mely az önkéntesi egy év leteltének időpontját igazolja.

Azoknál a tanítóknál, kik időközben a katonai átalányosok (zászlósok, hadapród-örmmesterek) vagy havidíjasok (hadnagy stb.) sorába léptek elő, szintén katonai hatósági bizonylattal igazolandó a katonai átalány vagy havidíj folyósításának időpontja is.

Eperjes, 1916. szept. 27. **Bujanovics Gyula** s. k., főispán, a közig. biz. elnöke.

3114—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Tudomás és megfelelő eljárás végett értesítem Címet, hogy a m. kir. vallás- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi szeptember 26-ikán 11,920.

eln. sz. a. kelt rendeletével a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-egyesület kérelmére a balatonszabadi hadiárva-gyermekszanatórium fenn-tartásának biztosítása céljából az 1916—1917. tanévben egy ízben rendezendő iskolai adománygyűjtésre az engedélyt megadta.

A gyűjtés a folyó év október havában, a nevezett egyesület által a tanulók között leendő szétosztás céljából az egyes tanerők címére küldött gyűjtőlevelek útján eszközzendő, a begyűjtött összegek továbbítása pedig a gyűjtőlevelek mellé csatolt csekk-lapok útján történik.

Az eljárásról a kir. tanfelügyelőség értesítendő.

Eperjes, 1916. szept. 28-ikán. **Szabó Elemér** s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztető. A vall.- és közokt.-ü. minisztérium f. évi márc. 15-ikén 4046. eln. sz. alatt kelt rendelete értelmében a konyhakerti növényeknek a tanulók által való termesztésének eredményéről szóló részletes jelentések a termés anyagszámadásának bemutatása mellett a kir. tanfelügyelőséghez beterjesztendők. A még be nem küldött folyó tanévi lecke- és óratervek, tankönyvjegyzékek haladéktalanul beterjesztendők a vm. kir. tanfelügyelőséghez; úgyszintén a tanításnak osztályok szerint mikor történt megkezdése is bejelentendő a nevezett hivatalhoz. Egyben jóakarattal figyelmebe ajánljuk a t. kartársaknak a román betörés folytán segítségre szorult erdélyi menekültek részére az adományok gyűjtését és az összegeknek a kir. tanfelügyelőséghez való mielőbbi beküldését.

Menekült tanítók fizetéselőlege. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az Erdélyből menekült és tárcája körébe tartozó tanítók s egyéb tisztviselők, nyugdíjasok járandóságaira f. évi október 1-jétől további intézkedésig adandó havi előlegek kiutalványozásával továbbra is a pénzügyigazgatóságokat bízta meg. Az egy-egy havi járandóság, illetve fizetékieségésztésben részesülő nem állami tanerőknek és óvónőknek az államkincstártól élvezett fizetékieségésztés és háborússegély egy egy része erejéig terjedő előlegekről szóló nyugtáknak láttaamozásával a kir. tanfelügyelők bízták meg. Úgyszintén engedélyezhető lakpénzelőleg is negyedévi lakbér erejéig azoknak az állami alkalmazottaknak, akik igazolni tudják azt, hogy mennyi lakpénz élvezetében állanak. A menekültek nyugtáinak láttaamozására a menekültek mostani tartózkodási helyéhez legközelebb eső kir. tanfelügyelőség illetékes. Az érdekelt alkalmazottak, illetve nyugdíjasok, valamint fizetékieségésztéssel bíró nem állami tanerők nyugtáikon nevüket, állásukat, rendes állomáshelyüket, továbbá azt, hogy milyen jellegű és milyen fokú intézetnél vannak alkalmazva, nyugdíjasok pedig azt, hogy nyugdíjukat a tárcából vagy melyik alpból élvezik és hogy mindeme járandóságokat az illetőnek menekülése előtt melyik adóhivatal fizette, valamint jelenlegi lakcímüket is pontosan kitüntetni tartoznak.

Erdélyi menekült tanítók javára. *Spák Mihály* csendespatoki áll. elemi iskolai tanító az erdélyi menekült tanítók javára községében 10 kor.-t gyűjtött s az összeget a kir. tanfelügyelőséghez küldte be rendeltetési helyére való juttatása végett. A jóakarattal buzgólkodás szolgáljon példaadással a megyebeli kartársaknak.

Népies előadások rendezése. Az Országos Szabadoktatási Tanács mindazon iskolákat, melyek a múlt tanévben rendeztek népies ismeretterjesztő előadásokat, ezúttal is felhívja a folyó tanévben esetleg tartandó előadások sorozatának a bejelentésére. A vall.- és közokt.-ü. minisztérium ugyanis a társadalom 1916/17. évi szabadoktatási munkájának segítészére ugyanakkora összeget helyezett kilátásba, mint amekkora összeggel a múlt tanévi munkásságot támogatta. Az Országos Szabadoktatási Tanács ajánlja az előadások tárgyait ezúttal is, mint a múlt évben, főleg a háborúval kapcsolatos ismeretkörből venni s felhívja a figyelmet a világháború után előállandó gazdasági, társadalmi, egészségügyi, gyermekvédelmi stb. viszonyokra is, amelyekre szintén ajánlatos az előadásokban kiterjeszkedni, hogy a népjólétnek és népművelésnek új mezőit ezúton is előkészíttessenek.

az ének: a misztikus ha

a mindenben visszatükrö

A rózsabokrok levele

egy rózsafaj sem. Belehu

must összevázó dér és

a kert egyik szögletében

rózsa. Az alkonyati szello

és szóvalan bánattal ne

Ilyenkor egymáshoz sim

keresnének egymásnál

ellen; mintha meghalni

Az egyik rózsza kiss

néhány nappal idősebb

a halódás és enyészett

hozzá, mint a másikhoz

még teljesen üde volt.

A szürkület csendjét

árnyék zavarta meg;

könnyen tovasikló árny

felé közeledett. Megálló

a kisebbik rózsafaj

gyobbik virágot pedig o

A megmaradt fehér róz

éjszakán nem örködött

fájó árnyékok vont sápa

Mintha a szenvedések

ölelte volna magához

királyának: az álomna

leányát. A rózsabokrok

jelezte a letörött fehér

rózsa ezen az éjj-len r

susogott, lengett, mint

már álmodat titokzatos

édes mámmal a kelyh

lanul meredt a csillago

fehér köd pedig derre

földön ott feküdtek az

evelei is fakultan, hideg

Öfelsége neven

templomban okt 4-ik

reggel 9 órakor nagy

jelentek az összes p

képviselői. Ugyancsak

templomban is nagy

nevenapja alkalmából.

Gyászistentiszte

eperjesi ev. templomb

léréke gyászistenti-zte

tartalmas ünnepi besz

dotta el a nagyszám

jelenlétében.

Új káplán. A

limszky Lajos rátkai

üresedett helybeli róm

Barna bártfai káplán

dalmának meleg rok

amelyet minden biz

Parancsnokvál

tarackezred pótkeret

városunkban annyira

Károly százados e

a közös hadügymini

Grámer Nándor szá

parancsnokságot má

lommel érint benn

vozásának híre, épp

Grámer Nándort ré

városunk közönsége

úgyszólván két éve

közepette, s akit a

vözlünk újból kört

Hazahozták.

cs. és kir. százados t

kórházban meghal

exhumáltatta s ke

eperjesi róm. kat

lomra. A megboldo

Gabriella fiát, öz

férjét, s Martény

százados sógorát

az ének: a misztikus haldoklás; a prédikáció: a mindenben visszatükröződő összhang...

A rózsabokrok levelei között már nem ingott egy rózsafaj sem. Belehullottak a minden idealizmust összezőző dér és köd birodalmába. Csak a kert egyik szögletében virított még két fehér rózsza. Az alkonyati szellőben meg-meglibbentek és szótalan bánattal néztek a csillagok közé. Ilyenkor egymáshoz simultak, mintha védelmet keresnének egymásnál a mindent letaroló halál ellen; mintha meghalni is együtt akartak volna...

Az egyik rózsza kissé nagyobb volt. Talán néhány nappal idősebb is, mint a másik; mert a halódás és enyészés is közelebb férközött hozzá, mint a másikhoz; mert a kisebbik rózsza még teljesen üde volt...

A szürkület csendjét egy halkan tovalebbső árnyék zavarta meg; egy selymesen suhogó, könnyen tovasikló árnyék. Halkan a rózsabokor felé közeledett. Megállott mellette, leszakította a kisebbik rózsafajét és tovább ment. A nagyobbik virágot pedig otthagyta árván, egyedül. A megmaradt fehér rózsza álma felett ezen az éjszakán nem örködött senki. Az esti homály fájó árnyékot vont sápadt, hófehér alakja köré. Mintha a szenvedések fekete ruhájú mese-fia ölelte volna magához az élet legpoétikusabb királyának: az álomnak és reménykedésnek a leányát. A rózsabokron egy igen kicsi sebhely jelezte a letörött fehér virág helyét. A fehér rózsza ezen az éjjelen nem hajladozott, libegett susogott, lengett, mint annakelőtte Nem örzött, már álmokat titokzatosan, gyengéden, elégikusan, édes mámorral a kelyhében. Hanem mozdulatlanul meredt a csillagos ég felé... A reggeli fehér köd pedig dérrrel vonta át a tájékat és a földön ott feküdtek az utolsó rózsának szírom-evelei is fakultan, hidegen. *Marensin Zoltán.*

Öfelsége nevenapja. Az eperjesi r. kath. templomban okt. 4-ikén a király nevenapján reggel 9 órakor nagymise volt, melyen megjelentek az összes polgári és katonai hatóság képviselői. Ugyancsak ezen a napon a gör. kath. templomban is nagymisét tartottak a király nevenapja alkalmából.

Gyászistentisztelet. Október 6-ikán az eperjesi ev. templomban az aradi vértanuk emlékére gyászistentiszteletet tartottak, melynek tartalmas ünnepi beszédét dr. Deák János mondotta el a nagyszámmal egybegyűlt közönség jelenlétében.

Új káplán. A kassai megyéspüspök Vilimszky Lajos rátkai plébános távozásával megüresedett helybeli róm. kath. kapellániára Szabó Barna bártfai káplánt nevezte ki. Bártfa társadalmának meleg rokonszenve kísérte hozzánk, amelyet minden bizonnyal nálunk is megtalál.

Parancsnokválasztás. A cs. és kir. 15. tarackezred pótkeret-ütegének parancsnokát, a városunkban annyira népszerű lovag Ruppert Károly századost e hó 4-ikétől kezdve állásától a közös hadügyminiszter felmentette s helyébe Grámer Nándor századost nevezte ki, aki a parancsnokságot máris átvette. Amily fájdalommal érint bennünket Ruppert kapitány távozásának híre, épp oly örömmel üdvözljük Grámer Nándort régi parancsnoki tisztében, akit városunk közönsége oly féltő gonddal kísért úgyszólván két éves nehéz harctéri szolgálata közepette, s akit a legnagyobb örömmel üdvözlünk újból körünkben.

Hazahozták. Linienstreiti Pacher Rudolf cs. és kir. százados még az elmúlt évben a prágai kórházban meghalt. Hamvait a család most exhumáltatta s kedden délután helyezték el az eperjesi róm. kath. temetőben örök nyugalomra. A megboldogultban özv. Pacherné Semsey Gabriella fiát, özv. Pacherné Schmausz Margit férjét, s Martényi Ferenc 67. gyalogezredbeli százados sógorát gyászolja.

Tanítási jogosítvány. Vármegyénk kir. tanfelügyelője a gazdasági ismétlőiskolák szervezete 30. §-a alapján *Zsabkáné Gyarmathy Magdolna* girálti áll. tanítónőt megbízta az iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlőiskolánál a konyhakertészeti gazdasági szaktárgyak tanításával a szokásos 100 kor. díjazás mellett azzal, hogy az előírt gazdasági ismétlőiskolai képesítést 2 év alatt megszerezni tartozik.

Hősi halált halt. *Weltner Sándor* betűszedő, eperjesi lakos, a harctéren hősi halált halt. Az elhunytban Molnár Jenő eperjesi könyvkereskedő édes öccsét gyászolja.

BIZTOSÍTOM,
hogy
A LEGSZEBB
LEVÉLPAPÍR

izléses dobozokba töltve,
3 dobozonként
3 koronától 20 koronáig
NAGY VÁLASZTÉKBAN

Kösch Árpád
papirkereskedésében
:: :: kapható. :: ::

Köszönet. A következő sorokat vettük a harctérről: „Tek. Szerkesztőség! Fogadják mindenekelőtt az összes ittlevő eperjesiek hálás köszönetét, amiért lapjukban felhívást közöltek, mely nem maradt hatástalanul. Egyben legálázatosabban kérjük, szíveskedjék az alábbiaknak lapjukban köszönetünket kifejezni a küldött újságokért, mivel címeik hiányosak, így direkt nem fejezhettük ki köszönetünket: Pokorny A., Bányai Júlia, Friedmann Miksa, Dióssy Anna, Tóth M., Mezey Gábor, Schwartz J., Gyagyovszky J.; a többi szíves küldőknek levélben fejeztük ki köszönetünket. Kiváló tisztelettel: *Zsupnik Kálmán.*”

Helyesbítés. Lapunk szept. 3-ikán megjelent 36. számában közzétett s a sárosvármegyei hadiárva alapját illető gyűjtés nyugtázása szerint: „Scsavniczky Imre szentmihályfalvai körjegyző gyűjtése 50 korona”. Valójában ezen összeg Koncz Ödön r. kath. esperesplébános, nagysárosi lakos adománya, egy Megyei községi híve által megtagadott s attól behajtott kötelező napok ellenértéke. Eperjes, 1916. okt. 3. Dr. *Máriássy Béla*, várm. árvasz. elnök.

Az «Uránia» mozgó szenzációs és kiváló minőségű film attrakciókat hoz a hét minden második napján vásznára. Az érdekes és aktuális filmeket új gép vetíti a vászonra.

Helyettes-tanítónő. Szloszjár Gyula erdővágási ág. hitv. ev. iskolai tanítónak hadbavonulása folytán távolléte tartamára az iskolafenntartó hitközség *Dobos Margit* okl. tanítónőt vette alkalmazásba.

«A Társaság» Mackensen kitűnően sikerült arcképe díszíti A TÁRSASÁG e heti számának címlapját. A győzhetetlen német vezérről vezetők szöveg több érdekes fotográfia emlékeztet meg temesvári időzéséről. Novellát Malonyay Dezső irodalmi hagyatékából közöl a lap és Zemplényi Klára kedves, finom írását. Lampérth Gézáknak «A magyar katona» című új könyvéből a költői szépségű előszót hozza, míg verset Kulinyi Ernő, Markos Béla, Zsoldos Benő és mások írtak. D'Hovghe fordított elbeszélése mellett Divatlevél és Könyvszemle egészíti ki a szép rajzokban és fotográfiákban bővelkedő új szám tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 korona. — Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota.

Sárosi termék Hindenburg asztalán. Dr. *Dobay István* dobói földbirtokos, a keleti német főhadiszálláson az elmúlt tél folyamán Hindenburg marsallnál tett látogatása kapcsán, dobói juhgazdasága termékét, egy bödön dobói csemegebrindzát küldött a budapesti német konzulátus útján a nagy német vezérkar főnökének, von Hindenburg marsallnak. Hindenburg szeptember 30-ikán kelt s külön futár útján küldött megleghangú levélben köszönte meg Dobay Istvánnak a figyelmet s kiváló dicsőrelel emlékezett meg a dobói brindzáról.

Orgován Jani közkedvelt elsőrangú kassai cigányprímás teljes zenekarával október 15-ikével kezd meg zeneesté-lyeit a Newyork-kávéházban.

Korpótlék. A közokt. miniszter *Legány Ilona* eperjesi áll. tanítónőképzőintézet mintadóvónő részére II. évfolyamos korpótlékképpen évi 160 kor.-t engedélyezett.

Szappan hiányában nélkülözhetetlen a *Renofin* kézmosó-szer. Kapható *Luchs-vasútszletben.*

Erdélyi menekültek eltartása. *Bánó Árpád* kisszebeni járási főszolgabíró felajánlotta egy erdélyből menekült nőnek 1—2 gyermekével az ideai őszi és téli átvaló eltartását.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókgyűjtés javára 174 korona folyt be, mint a háziasszonyok koronás adománya szeptember hóra, amelyért őszinte köszönetet mond az elnökség.

Mi a véletlen? *Kiss Károly és Társa* bankháza Budapesten írt egy asszony, hogy küldjenek egy olyan szerencse-sorsjegyet, mely megfelel a hadbavonult férje születési napjának. Kéri *Kiss* bankházat, hogy figyelmesen intézzék el, mert ő álmodta, hogy *Kiss*-nél a küldött sorsjeggyel főnyereményt csinál. Így is történt és a szegény asszonynak nincsen többé gondja. Ajánljuk, hogy akinek bizonyos dátum vagy szám iránt előszeretete van, írjon Budapestre a *Kiss* bankháznak Kossuth Lajos-utca 13 és rendeljen egy osztálysorsjegyet az okt. 27-ikén kezdődő húzásra.

Gourmand élvezetet! Ezzel a jelíggel indult meg a KRITIKA c. évkönyv, mely Budapesten évi 12 füzetben jelenik meg és alapos, élénk, pártatlan kritikát gyakorol a közgazdaság, társadalom, különösen irodalom és művészetek felett. Az első füzetből kitűnik egy hatalmas, erős tanulmány Molnár Ferenc írói munkáiról, valamint a tavaszi képtárlat új hangú kritikája. Az első füzetből már csak pár visszatartott példány van s csak felemelt áron, 1 kor. 50 fillérré kapható a pénz előzetes beküldése mellett a kiadóhivatalban. Budapest, VII., Rózsa-u. 33.

Gondnokság kiegészítése. Vármegyénk főispánja a girálti áll. el. iskola gondnokságához rendes tagokul *Zsabka Emil* m. kir. adótisztet és *Pohánka János* kir. útmestert, ottani lakosokat kinevezte.

Hivatalos eskü. Ledvák Irén, a palonczai áll. óvodához kinevezett rendes óvónő a hivatali esküt szept. 18-ikán letette a vm. kir. tanfelügyelőségénél.

Szegény tanulóknak magyar tankönyvekkel való ellátása. Schmidt László aranybányai áll. el. isk. tanító az elmúlt tanév végén arra kérte tanítványait, hogy szülőik engedelmével jókarban levő régi tankönyveiket neki adják át oly célból, hogy azokat a jelen tanévben a szegény tanulók között szétszathassa. Az iskolatanító ezen közbenjárásával 32 szegény tanulót látott el tankönyvekkel.

Élelmiszer — ingyen! Ebben a mai drága világban, amikor akárhányszor még *pénzért* se kapni élelmiszert, valóban a kellemes meglepetések netovábbja, ha a szerencse különös kedvezéséből egyszerűen *ingyen* jut valaki mindenfélre jó élelmiszerhez. Ebben a szenzációsan egyszerű meglepetésben részesíti olvasóit a KÉPES UJSÁG, amely meghonosította azt a pompás ötletet, hogy országos népszerűségű, mulatós és szórakoztató rejtvénypályáztatának díjai gyanánt tekintélyes mennyiségű élelmiszert oszt szét hetenként olvasói között, teljesen ingyen, egyetlen fillérenyi ráfizetés vagy szállítási díj szedése nélkül. *A rejtvények megfejtését mindenki beküldheti* és így az élelmiszerekre bárki pályázhat. Ingyen élelmiszert díjazott rejtvénypályázatai között az első e heti számában közli a KÉPES UJSÁG.

A hölgyek paradicsoma, az őszi ruhadivat megkapóan tökéletes útmutatója a WIENER MODE most megjelent új füzet. A közkedvelt bécsi női divatlap ezúttal ünnepi köntösben mutatkozik be, mint az őszi divatkülönlegesség füzet és az új divatnak valóságos lézagszótló képe — cipőtől a kalapig. Ebben találjuk az új prémest, az új háziruhát, az új szabadmetszésű ujjasöltönyt, az őszi derékraalót és az utcai ruhát; a se-lyem főveget, a sport- és háziruhát. E gazdag tartalmú füzet birtokában az őszi ruhadivat kérdését minden hölgy — és pedig helyes érzékkel s az idővel takarékoskodóan — pompásan meg tudja oldani. A füzet mulattató részében új, nagy regényt kezdenek meg: «A tegnap embere» címen nőinknek szánva, napjainkból merített témával. Újabb a WIENER MODE, mint a híres bécsi konyhának a tudósítója ismeretes és az új füzetben találunk is képes útmutatást, télire való káposzta eltevésére, ami a bécsi konyhának dícséretére válik. A WIENER MODE és különösen csodaszép külön füzet, mely minden könyvkereskedésben kapható vagy a kiadóban: Wien, VI/2, Gumpendorferstrasse 87, negyedévre 5 koronáért megrendelhető, nem hiányozhat jó polgári házból.

Osram axial villanykörtek egyedüli rak-tára a *Luchs-vasútszében*.

Eltűntek kutatása az ellenséges fo-golytáborokban. A KATONA-NYOMOZÓ JEGYZÉK, mely a Magyar Vöröskereszt-egylet budapesti Tudósító Irodája vezetőinek, gr. Batthyány La-jos és gr. Hadik-Barkóczy Endre kiadásában jelenik meg, már eddigi kutatásai során is jelen-tős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt ka-tona sorsára derített világosságot, akinek sze-mélyét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legújabbán sikerült biztosítani a wieni Gemeinsames Zentralnach-weisebureau útján, hogy a KATONA-NYOMOZÓ JEGYZÉK minden száma az ellenséges fogoly-táborokba is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben, és még eredményesebbek legyenek. A Katona-nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em., ahol a KATONA-NYOMOZÓ JEGYZÉK közlési feltételei és minden egyéb fel-világosítás megtudható.

Tanítók özvegyei és árvái javára. Verespej János lubotényi áll tanító a beiratá-sok alkalmával 10 kor-t gyűjtött a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái javára, mely összeget a várm. kir. tanfelügyelőséghez küldte be. A tanfelügyelőség az összeget hivatali jegy-zékébe bevezetve megfelelő további kezelés végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez juttatta.

A vakok jótévedői. A Singer és Társa Varrógép r.-t. a cég helybeli képviselőjének, Farkas Ignác úrnak szives közbenjárására a múlt évben belépett a Vakok Eperjesi Intézetének alapítótagjai sorába évi 50 korona alapítótagdíj kötelezettsége mellett. A nevezett cég most kül-dötte be alapítótárságának a folyó évre eső díját, azaz 50 koronát a Vakok Eperjesi Inté-zetéhez, mit az intézet igazgatósága e helyen is köszönettel nyugtáz. Két Névtelen Jóltevő is támogatásban részesítette az intézetet, amennyi-ben Demetéről egy zsák alma, Méhesfalváról pedig két kosár alma és szilva érkezett adom-ányképen az intézetbe, miért az igazgatóság és az intézet növendékei hálás köszönetüket fejezik ki.

Mindent a hadseregnek! A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala a hadsereg részére szükséges olajok pótlására az *olajtartalmú magvakat* begyűjti. Kéri a nagyközönséget, hogy az olajtartalmú magvakat, a barack-, napraforgó-, tök- és szilvamagvakat szeretetadományképen *minél nagyobb* mennyiségben beküldeni szives-kedjék. Különösen nagy súlyt helyez a hivatal a lekvár- és pálinkafőzésnél visszamaradt szilva-magvakra. Egy kis áldozatkészséggel ezeket erő nyersanyag megteremtésében segédkeznek az, aki a rendes körülmények között veszendőbe menő értékeket összegyűjti és a Hadsegélyző Hivatal-nak, Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. beküldi. A csomagokat bármely postahivatal vagy vasúti állomás ingyen továbbítja, ha azokat kívül «Gyógy-növény» jelzéssel látjuk el.

A sárosvármegyei hadiárva alapja ja-vára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sáros-vármegye gyámpénztárába 1916. október 2-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg K. 17,985-99
Szieber Istvánné, csendőrszázados öz-
vegye, Ungvár 50-
Újvári Anna tanítónő gyűjt., Gergely-
laka 333
Összesen: 18,039-32

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyug-tázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárva nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. október 2. Dr. *Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

Értesítés. Az osztrák és magyar csapatok által okkupált orosz-lengyelországi áruforgalmi központ (Waarenverkehrszentrale) szervezte ra-domi, krakói, rzeszovi és lengbergi tájékoztató irodák új hatásköri beosztása a kassai keresk. és iparkamaránál megtudható.

Mit szenvedett Galícia a háború alatt?

Galíciai lapok jelentése szerint 1914-től 1916-ig Galiciában a háború következtében szenvedett károk és pusztítások a következőkben állapít-hatók meg: Elpusztult 100,000 lakóház és 175,000 gazdasági épület. Házfedél nélkül maradt 58,225 család. Elpusztult a gabonából 70, a főzelékféléből 75, a burgonyavetésből 50 százalék. Mind-ezek az adatok Galícia nyugati részére vonat-koznak. Galícia keleti részében még nem lehet a kárt pontosabban megállapítani. Az egy milliónyi lóállománynak felét részben elrekvirálták, rész-ben elpusztult. A parasztság állatállományának körülbelül 80, a kisbirtokosokénak körülbelül 50 százaléka veszett el. Elpusztult ezenkívül 30,000 gazdasági gép, 300,000 gazdasági felszerelési tárgy és több mint 400,000 kocsis, szán és egyéb hasonló eszköz.

Hős diákok emléke. A kollégiumi fő-gimnázium hősi halált halt tanítványai emlékére újabb a következők adakoztak:

Török Tivadar, Korompa K.	10 —
Ferderber Artur hadn., harctér	20 —
Kribel Aladár	20 —
Svoboda Károly főhadn.,	20 —
Mayer Andor hadn.,	20 —
Gaba Gusztáv főhadn., 15. táb. tar. ezr.	10 —
Rákóczy János önk.	5 —
Medzihradzky Emil	2 —
Özv. Chanáth Szilárdné	5 —
Kovaliczky Pál	5 —
Exner Leo, Hódmezővásárhely	3 —
Keil Artur és Ernő	10 —
Gellért Imre	1 —
Stern Gyula, Árpád, Oszkár	7 —
Csanádi Dezső gyűjtése	11 —
Klein Henrikné, Berzevicze	10 —
Kovács Dezső, Málcza	3 —
Zsugyel Bertalan gyűjtése	20 —
Nagysárosi Múmalom	50 —
Wohl Izidor	2 —
Schréter Gusztáv	5 —
Goldstein Sámuel	4 —
Strausz Éva	4 —
Főgimn. I. o.: Fránkl Nelli 3, Kálnássy Ernő 1, Kapisinszky Szilárd 3, Simon Ferenc 2, Neviczky Pál 2, Szabó István 1, Tarr Aladár 1, Weisz Osz- kár 1, Zimmermann Béla 5, Zucker Vilmos 2 kor.; összesen	21 —
II. o.: Dubinszky Sándor 2, Fuchs Márk 2, Görög Dezső 5, Kacs Márk 1, Landau Géza 1, Lefkovits Imre 2, Sturmann Pál 1, Zimmermann Gyula 1, Nagel Pál 1 kor.; összesen	16 —
III. o.: Friedmann Izsák 2, Kiszely Rezső 1, Krupa András 1, Mandel Miklós 2, Markovich Imre 5, Miklós András 3, Neviczky Dénes 3, Simon Árpád 2, Schwartz Piroka 2, Tydor Nándor 1 kor.; összesen	22 —
IV. o.: Bercsinszky Gyula 6, Böhm Andor 4, Dubinszky Lajos 2, Fuchs Lajos 1, Gubcsó Gyula 1, Klein Arnold 4, Mayer Ilona 20, Paszternák Béla 10, Pap Tibor 2, Staub Frigyes 1, Szilárd Jenő 2, Szóbel Lajos 3, br. Wardener Béla 5 kor.; összesen	61 —
V. o.: Bally Béla 1, Becske Andor 7, Feigl Alajos 3, Ferderber Miklós 10, Hodermarszky Tihamér 1, Jáross Magda 4, Keller Henrik 1, Klafter Izidor 3, Kirchmayer Vilmos 10, Lef- kovits Béla 2, Mészáros Tivadar 2, Schulek Gyula 10, Szeless Gábor 2, Tkács János 1, Weiszlovits László 2, Zimmermann Ilona 3, Zimmermann Miklós 1 kor.; összesen	63 —
VI. o.: Auszländer Elek 1, Blazsovsky Ferenc 10, Bujanovics Gyula 3, Exner Mária 1, Elischer Zoltán 2, Feuerstein Hugó 5, Frauwirth Mihály 1, Gál Sámuel 1, Groszmann Vilmos 3, Herz Katalin 1, Ivancsó István 2, Juhász János 2, Kaufmann Arnold 5, Klein Hugó 3, Marencsin Albert 1, Scholtz Rezső 1, Schwartz Gyula 2 korona; összesen	44 —
VII. o.: Gärtner Miksa 5, Groszwirth Jakab 5, Hübschmann Sándor 1, Kail Károly 1, Halmi Aladár 1, Lichtig Ernő 1, Péchy György 10, Raab György 3, Székely Lajos és László 2, Wächter Lajos 3 kor.; összesen	32 —
VIII. o.: Artim Lőrinc 1, Déri György 20, Dudinszky Béla 1, Guttman Manó 2, Holénia József 1, Kapisinszky Miklós 3, Liptai Sándor 1, Lútočka László 2, Marencsin Béla 1, Oszvald Dániel 2, Sztehlo Géza 2, Weisz Sándor 1 korona; összesen	37 —
Összesen K.	543 —
Előbbi gyűjtésünk	802 80
Főösszeg K.	1345 80

Faárverés. A bosznia-hercegovinai orszá-gos kormányánál Szerajevóban, a Kozara planina erdejéből származó (körülbelül 12,000 köbméter) hárs haszonfa és tűzifa eladására az árlejtési hirdetemény a kassai keresk. és iparkamara hiva-talában megtekinthető.

A Magyar és Nyugdíj

23. évi küldöt mintegy 200 k beteresztett zár egylet 205,000 tagcsoportot sz korona, amely kölcsönkötvény fizetett ki 4570 özvegy segélye igényjogosult ta lyezik, úgyszint Az állam évi egyletet. Janszk halt tőltisztvisel hagyományozot tagjainak szám város, iparkama hazai sajtónak az ért köszönetet

A cs. és kir

október elején Előírások auton vények, gépfegyv gépfegyveres sa legénység rész ségi érmek rész ből, rangjelzőszá ből vagy műsely részére selyembő betétek 1914., tarisznyák új m tiz személy részé vagy féműből fel lackok posztóbe hordszalagok és szére, egyenruha Ajánlatok a szük golva, legkésőbb minisztérium 13 dendők be. A szá kerületi keresk. tekinthetők vagy a kamara készs

A Katona

kimutatása

sz ausztriai katona Ezek közül mag román 32 és le velet, 290 tábor katonák között tom, 27 drb im 90 drb más, val otthon könyvtár tonáknak. A ha csomag újságot

KÖZG

Aktuális

A lengyel g

rozs 29, sörárpa köles 36 kor., megszabása szer leteken pedig 1 20 márka Bold a köles hatanny kerül s még se

Háromszor

mint London

valaha? Bécsben

ban hatodfél és

Négyannyi

olajnak a tavalyi mellett. Tízannyit a veszteségi tart cökkenésre, a ké áthozatalt is kiké legszegényebb napi keresetük ügyis villamos világitanak.

A Magyarországi Munkások Rokkant-és Nyugdíjgyűlése szept. 10-én tartotta meg 23. évi küldöttgyűlését Budapesten. Vidékről mintegy 200 küldött vett részt a gyűlésen. A betervezett zárószámadást tudomásul vették. Az egyesület 205,000 tagot, 540 vidéki fiókot és 150 tagsoportot számlál. Törzsvagyona 15.125,000 korona, amelyből 10¹/₂ milliót fektetett hadi kölcsönkötvényekbe. Eddig 8 millió koronát fizetett ki 4570 rokkant, 1280 árva és számos özvegy segélyezésére. A harctéren megrokkant igényjogosult tagokat is alapszabályszerűen segítik, úgyszintén a harctéren elesett tagok árvaikat. Az állam évi 10,000 koronával támogatja az egyesületet. Janszky Adolf, a Franklin-Társulat elhált főtitkárja, körülbelül 25,000 koronát hagyományozott a humánus egyesületnek. Alapítótagjainak száma 120, köztük 12 vármegye, 24 város, iparkamarák, intézetek és magánosok. A hazai sajtónak az egyesület törekvésének támogatásáért köszönetet szavaztak.

A cs. és kir. hadügyminisztérium 1916. október elején a következő cikkeket szerzi be: Előirásos automobiljelvények, szárnyaskerék-jelvények, gépfegyver-gallérjelvények tiszték részére, gépfegyveres sapkajelvények tiszték, ugyanaz a legénység részére, konfekcionált szalagok vitézségi érmek részére, selyemből vagy műselyemből, rangjelzőszalagok őrmesterek részére selyemből vagy műselyemből, karszalagok tisztiszolgák részére selyemből v. műselyemből, nyereg posztóbetétek 1914., 1915. évi minta szerint, kenyértarisznyák új minta szerint, tisztí tábori-konyhák tíz személy részére, rangjelző csillagok (celluloid vagy fém) fényezésre, túrista tábori palackok posztóbehuzáttal (tartalom 1/4-1 1/2 lit.), hordszalagok és ivópotharak tábori palackok részére, egyenruhagombok, tisztí útibőröndök. — Ajánlatok a szükséges mintákkal együtt becsomagolva, legkésőbb 1916. október 2-ikéig a hadügyminisztérium 13. osztályához (Bestellgruppe) küldendők be. A szállítások részletes feltételei a kassai kerületi kerek és iparkamara helyiségében megtekinthetők vagy azokra vonatkozó kérdésekben a kamara készséggel nyújt felvilágosítást.

A Katonaotthon szeptember havi kimutatása szerint 733 magyarországi és 40 ausztriai katona jelent meg a Katonaotthonban. Ezek közül magyar volt 680, német 24, tót 34, román 32 és lengyel 3. Megirtak 265 drb. levelet, 290 táborilapot és 520 képeslapot. A katonák között ki lett osztva 5 drb. újtestamentum, 27 drb. imakönyv, 65 drb. evangélium és 90 drb. más, vallásos tartalmú füzet. A Katonaotthon könyvtára is rendelkezésre állott a katonáknak. A harctérre 5 kötet könyvet és 86 csomag újságot küldött ki a Katonaotthon.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

A lengyel gabona ára Lublinban búza 34, rozs 29, sörárpa 32, takarmányárpa 27, zab 30, köles 36 kor., a mi katonai hatóságaink ármegegyezése szerint. A németek megszállta területeken pedig búza 22, rozs 20, árpa 20, zab 20 márka Boldog lengyel fogyasztók! Nálunk a köles hatannyiba, az árpa másfélszer annyiba kerül s még se kapható.

Háromszor olcsóbb a pénz Bécsben, mint Londonban. Hát ezt ki hitte volna valaha? Bécsben egy és háromnegyed. Londonban hatodfél és hat százalék.

Négyannyi nyeresége volt a Vacuumolajnak a tavalyihoz képest változatlan kiadásai mellett. Tízannyit fordított tüztartalékra, kétannyit a veszteségi tartalékjára, másfélszerest az értékcsökkenésre, a közel kétfélszeres tavalyi veszteségáthozatalt is kiköszörülte. S mindezt kölajból, a legszegényebb emberek napi világítószeréből, napi keresetük lehetővé tevőjéből. A gazdagok úgyis villamos világítást használnak vagy gázzal világítanak.

A továbbadó kereskedelem túltengése egyik főoka a drágaságnak. Olyanok is, akik soha nem foglalkoztak előbb az illető áruval, megveszik az áru letéti jegyét s hamarosan tovább adják, persze lehető busás haszonnal. A németek „Kettenhandel” néven üldözik. Nálunk is tenni kellene valamit, hogy az ilyen vállalkozások ne kereshessék ki egész tőkebefektetésük 2-3-szorosát egy év alatt, mint ahogy arra számtalan példánk van. Pl. csak a Schichtgyárral kapcsolatos Hutter-féle szappangyár 12 milliónyi alaptőkéje mellett 21 millió értékű szappankészletet mutat ki s 40%-nál is több évi nyereséget.

Egyforma lesz a szappan — Németországban. Csak a kormány előírása szerinti szappant lesz szabad gyártani; 20% zsirtartalommal, hatósági áron. Nálunk pedig az érdekeltekből csinálnak olaj- és zsiradékgyi bizottságot, vagyis macskára bizzák a szalonát.

Zálogra kapott csak pénzt a kufár Anglia Morgantól. Az is 7% -ra, s 250 millióért 300 millió semleges országbeli értékpapírt kellett letétbe helyezni. Hova lett a világ bankárjának büszke jelszava? Az angol kalmár háború bérlője, aki rablást és gyilkosságot idézett elő, rosszra fordult angol üzletért folyik ma magyarnak a vére.

Bőséges pénz a városoknak. Kinálják erősen a pénzt városainknak. A főváros tudvalevőleg még 632% -ot fizet a kölcsönért. Szegednek már 6%-os törlesztéses kölcsönt ajánlanak az osztrákok.

Városi tehenészet Heidelbergben. Ott a városi tanács elhatározta, hogy egyelőre 50 tehenet állít be a város tejellátásának elősegítésére.

Ősvilági csonthalmokból műtrágya készítése is sorra kerül most, amikor a meglévő 600 vasúti kocsis műtrágyához 10,000 kocsirakományra akadt jelentkező s amikor a cukorrépa trágyázásához szükséges 8000 vasúti kocsirakományból csak 300 áll rendelkezésre.

Közművek közkezen. Susakon, Fiume mellett villamos-vasutat akart létesíteni egy vállalkozó. A kormány, igen helyesen, nem adta meg az engedélyt s a községet hívta föl, csinálja meg azt. A község készséggel vállalkozik is rá.

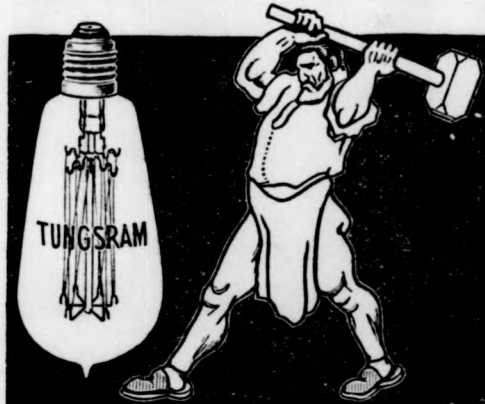
Inséges a termés Amerikában. Kétharmadrésze sincs a tavalyinak. Területet is kevesebbet vettek művelés alá, mert a munkások beállottak a lőszergyárakba s ezen a kisebb területen is silányabb volt a termés az eddiginél. Magsínylik ezt majd az amerikai termést fogyasztó antánt-államok.

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonosok: Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Felejtethetlen nőm halála alkalmából megnyilatkozott és minden oldalról nyilvánított részvétért ezúton fejezem ki mélyen érzett köszönetemet.

MOCHNAY KÁLMÁN.

A Tungram-lámpa

gazdaságos, mert tökéletes és hosszú élettartamú. A minőségért a gyár szavatol.

Kérje mindenütt a „Tungram” védjeggyel ellátott lámpát! Gyártja az Egyesült Izzólámpa és Villamosság Részvénytársaság, Újpest 4.

..... Hazai gyártmány.

Üzletvezetői v. raktárnoki állást keres
hadmentes, keresztény, volt kereskedő.

Cím a kiadóhivatalban.

Ápolónőt

keresek nagybeteg úri-asszonyhoz, okt. 15-től.

Rózsa-utca II. sz., óvoda.

□ Megnyilt □

gép-ajourvarrási vállalat,

ahol mindennemű gép-ajourvarrást vállalnak:

Eperjes, Fő-utca 37. szám, I-ső emelet.

Ismételadók, ügynők, házalók, vásárosok megszerezhetik a legszébb, selyemmel himzett

háziáldást

bármely nyelvű szöveggel, passepartout-al 42x52 cm. nagyságban

JELLINEK HUGÓ himzőgyárában Bécs, VII., Lindengasse 55.

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak, malmoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb s legtartósabb

PAPIRSPÁRGÁT

csomagolásra 2, 2 1/2, 3 és 4 mm. vastagságban kg.-kint K 350, 100 kg. K 340—,

postacsomagokhoz kgkint K 420, 100 kg. K 400—,

szőlőkötözéshez (2 és 2 1/2 mm.) kg.-kint K 350, 100 kg. K 340—,

zsákzsinegnek 4 mm.-esből vágva és kötegelve kg.-kint K 360, 100 kg. K 350— árban szállítja pécsi rak-táraiból utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R.-t. áruosztálya, Pécs.

5 kg.-nál kevesebb nem küldhető. Papirkötelek. Nagyobb rendeléseknél engedmény. Elismerő nyilatkozatok.

877 - 1916. sz.-hoz. A sóvári m. kir. főbányahivataltól.

Hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelése alá tartozó istállózás részére szükséges alábbi **kerégyártó-munkák** elkészítésének biztosítása céljából 1916. évi **október 20-ikán** délelőtt 10 órára zárt írásbeli árlejtés hirdettetik.

Évi átlagos szükséglet:

- 150 drb zápbetéttel birfába,
- 30 " birfa új, záp nélkül,
- 7 " nyújtó,
- 12 " hámfá,
- 9 " simely,
- 75 " kerékfialp,
- 120 " küllő,
- 6 " ferhérc,
- 6 " rúdszárny, elülső,
- 8 " " hátulsó,
- 10 " tengely fából,
- 8 " szekérrúd,
- 4 " kerék, új, teherszekerhez,
- 25 " juha,
- 50 " rakonca,
- 5 " targoncakerék fából.

Ezen kerégyártó-munkák a szükséghez képest lennének fogantatandók s a sóvári m. kir. főbányahivatal szertárkezelője által átveendő.

Versenyezni szándékozók felhívattak, hogy a fenti átlagos évi kerégyártómunka-szükségletre megfelelő árral feltüntetett, magyar nyelven írt, 1-koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak számok és betűkkel kiirandók és az ajánlott évi összegnek megfelelő 5% bánatpénznek valamely állampénztárnál történt befizetéséről szóló pénztári nyugta csatolandó, a fenti határidőig annál is inkább nyújtsák be, mert elkészen beérkezett vagy utóajánlatok feltétlenül vissza fognak utasíttatni.

Végül az alulírott m. kir. főbányahivatal fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül - tekintet nélkül az ajánlott árakra - szabadon választhat s a munkát a legmegbízhatóbb ajánlattevőnek odaítélhesse.

Tótsóvár, 1916. szeptember 29. Főbányahivatal.

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár :::
v. kórházi specialista orvos

Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonság-gal felismeri és kigyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbelleges levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelől, hogy otthoni kúrával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

Gyümölcsstermelők

kérjük Klár és Demeter
faiskolája árjegyzékét! ::
Nyiregyháza, Felsősima.

Óvodai bejáró cselédek

□□ keresek. □□
Rózsa-utca 11.

HORDÓKAT

petroleumosat, olajosat, kátrányosat, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron,
minden mennyiségben készfizetés mellett
veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasút- vagy hajóállomáshoz szállítva. - Hordó-
ügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társaolaj-, gépszir-, kocsikenőcs-nagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Interurban-
telefon: József 14-50.

3 gyermek mellé keresek
jó családból való leányt.

. . . . Cím a kiadóhivatalban.

Milliók

használják

Köhögésrekedtség, hurut és nyalkaság, gorc és
hőkhurut ellen**KAISER
MELLKARAMELLÁIT**

□□□ a három enyő védjeggyel. □□□

6050 közjegyzőileg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól
és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 30 és 50 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István, Korn
Vilmos, Williger Pál gyógyszerárban és
Pálesch Árpád drogériájában, - Bártfán:
Tirscher István gyógyszerárban.**A Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-T.**

Eperjes □□ a XXXVII. sorsjátéktól kezdve
a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték
főelárúsítóhelye. □□ A XXXVII. sorsjáték 1. osztály húzása már 1916. október hó 27-én és 28-án.

**Okvetlenül
vegyen részt!**

Minden második sorsjegy nyer!

Kérjük mielőbbi b. rende-
lését, míg készletünk tart.Húzás után megküldjük a hivatalos
nyereményjegyzékét.

Az első osztály játékterve:

Első osztály.	Betét 12 K.
Húzás: október 27. és 28-án	
1 nyeremény à	60000
1 nyeremény à	20000
1 nyeremény à	10000
1 nyeremény à	5000
3 à 2000	6000
5 à 1000	5000
8 à 500	4000
30 à 300	9000
100 à 100	10000
3350 à 40	134000
3500 nyer.	K 263000

**Okvetlenül
vegyen részt!**

A sorsjegyek árai:

1 nyolcad 1-50 K, 1 negyed 3- K,
1 fél 6- K, 1 egész 12- K.

**Alárúsítókat és ügynököket
alkalmazunk.**